

Конкурсній комісії на заміщення
вакантної посади директора
Національного центру залізничників
Машмарової Анастасії
Валеріївни

ЗНАВА

Прошу допустити мене до участі в конкурсі
на заміщення вакантної посади директора
Національного центру залізничників.

Ознайомившись з обмеженнями, встановленими
Законом України "Про запобігання корупції", та з
вищою статті 21 "Закону України "Про культуру"
щодо свободної відповідальності за достовірність
інформації у документах, додаю до цієї заяви.

До заяви додаю наступні документи:

- згоду на обробку персональних даних відповідно
до Закону України "Про захист персональних даних";
- автобіографію, що містить прізвище, ім'я та по батькові,
число, місце, рік і місце народження, інформацію
про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність,
посаду (зачетна), місце роботи, членарську роботу
(у т.ч. на виборчих посадах), контактний номер телефону
та адресу електронної пошти, відомості про наявність
чи відсутність судимості;
- копію документа, що посвідчує особу;
- копії документів про вищу освіту;
- два реєстраційні листи довідкової форми;
- мотиваційний лист довідкової форми;
- інші документи, які підтверджують професійні
та моральні якості, а саме: копії публікацій
у спеціальних виданнях, портфоліо праць, резюме.

26.11.2021 р.

АВТОБІОГРАФІЯ

Я, Маммадова Анастасія Валеріївна, народилась у селищі Максима Горького Якимівського району Запорізької області, українка. Громадянка України

У 2001 році вступила до першого класу Горьківської ЗОШ І-ІІІ ст., однак, маючи високі досягнення у навчанні, у другому семестрі була переведена до другого класу.

Закінчивши дев'ятий клас, у 14 років вступила на хореографічне відділення до Мелітопольського вищого училища культури, яке у 2013 році закінчила з відзнакою.

Цього ж року, у вересні, стала студенткою другого курсу Київського університету культури за спеціальністю 028 Менеджмент соціокультурної діяльності (спеціалізація – менеджмент шоу-бізнесу).

У 2018 році отримала диплом магістра менеджменту соціокультурної діяльності Київського університету культури.

Трудову діяльність розпочала з чотирнадцяти років, згідно трудової книжки. Остання займана посада – викладач кафедри фешн і шоу-бізнесу у Київському національному університеті культури та мистецтв.

Сімейний стан – заміжня, дітей не маю.

Чоловік – Маммадов Фарід Натіг огли,

Мої найближчі родичі:

Батько – Букацелі Валерій Васильович

Мати – Букацелі Наталя Стефанівна,

Сестра – Букацелі Варвара Валеріївна,

Я, та мої найближчі родичі під судом та слідством не перебували, безпартійні.

28.11.2024р.

Маммадова Анастасія Валеріївна

А. В. Маммадова

МОТИВАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Маммадової Анастасії Валеріївни
претендентки на посаду директора
Палацу культури залізничників

Я, Маммадова Анастасія Валеріївна, вирішила подати свою кандидатуру на заміщення вакантної посади директора Палацу культури залізничників тому, що все своє життя ототожнюю з культурою та прагну бути учасником розвитку культурного суспільства.

Мелітополь вважаю рідним містом, який надав мені поштовх до творчої та професійної реалізації. Саме з метою розвитку соціокультурного життя населення, розбудови, зміни та впровадження нових стратегій в культурне життя країни, я отримала управлінську освіту та набувала практичного досвіду у Києві впродовж останніх дев'яти років.

Маю за мету, шляхом реалізації проєктної, кадрової, творчої та маркетингової стратегії, внести певні зміни в роботу Палацу культури залізничників, аби сформувати репутацію новітнього сучасного культурного майданчику не лише з технічної його сторони, але і за наповненням та змістом роботи. При цьому, необхідно зберегти його автентичність та устатковану роками культурну та архітектурну історію.

Ціную в людях бажання змінюватись та розширювати свої професійні кордони. Вмію зацікавити, вмотивувати та бути вимогливою, адже вся робота націлена на результат. Культурне життя – є обов'язковою складовою розвитку людини, особливо, освітнього процесу.

З урахуванням професійного досвіду в організації та управлінні культурними проєктами, в тому числі, розробці та впровадженні творчих стартапів, консультуванні установ та організацій у напрямках менеджменту та маркетингу, розробці власних концепцій проєктів та їх стратегій реалізації та розвитку – висловлюю свою готовність до роботи на посаді директора Палацу культури залізничників.

Впевнена, що разом з командою однодумців, зможемо на високому рівні задовольнити культурні потреби жителів нашого міста, вийти на новий рівень розвитку Палацу культури та зробити його культурним осередком Мелітополя.

26.11.2021 р.

А. В. Маммадова

УКРАЇНА
UKRAINE

Київський університет культури
Kyiv University of Culture

ДИПЛОМ МАГІСТРА

MASTER'S DIPLOMA

Букацелі

Анастасія Валеріївна

закінчила у 2018 році
Приватний вищий навчальний заклад
"Київський університет культури"
здобула кваліфікацію:
ступінь вищої освіти магістр
спеціальність "Менеджмент
соціокультурної діяльності"

Bukatseli

Anastasiia Valeriivna

in 2018 completed the full course of
Private Higher Educational Institution
"Kyiv University of Culture"
obtained qualification:
Master Degree
Program Subject Area "Socio-cultural event
management"

Ректор/Rector

В.І. Пилипів/Volodymyr Pylypiv

28 лютого / February 2018

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ ЛИСТ МАММАДОВІЙ АНАСТАСІЇ ВАЛЕРІЇВНІ

Маммадова Анастасія Валеріївна працювала у Київському національному університеті культури з 2015 року.

У період з 2016 по 2020 рік займала посаду викладача факультету івент-менеджменту, фешн та шоу-бізнесу.

Анастасія Валеріївна активно вела наукову та проектну діяльність, була ініціатором та організатором багатьох проєктів та заходів, займалась профорієнтаційною роботою, частково керувала медійним напрямом.

За час роботи в університеті, зарекомендувала себе як компетентний та відповідальний працівник, користувалась авторитетом серед студентів та мала повагу у колективі.

Анастасія Валеріївна – проактивна особистість, яка завжди націлена на результат. У роботі використовувала гнучкі методи менеджменту та творчий підхід у вирішенні задач. Як талановитий керівник, мала свою команду, з якою реалізовувала проєкти в університеті та поза його межами.

Маммадовій Анастасії притаманні лідерські якості, емпатія, креативне мислення та неординарний підхід у будь-якій діяльності. Анастасія завжди націлена на результат та ефективність своєї роботи. Вона – відданий спеціаліст своєї справи, який влучно поєднує свої управлінські якості та творчо-креативний потенціал.

Декан факультету
івент-менеджменту, фешн та шоу-бізнесу

Людмила ПОЛІЩУК

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ ЛИСТ МАММАДОВІЙ АНАСТАСІЇ ВАЛЕРІЇВНИ

На власному досвіді засвідчуємо високий професіоналізм Маммадової Анастасії та її команди, з якою проєктний відділ CREATIVE ANTI AGENCY мав нагоду співпрацювати впродовж кількох років. Усі реалізовані проєкти мали високий показник затребуваності та ефективний результат.

Особливо хочеться відзначити організаційний підхід та вміння адаптуватись в невизначених умовах.

Виступаючи як підрядник, Анастасія завжди знаходила спільну мову із замовником та мала можливість втілити у життя будь-які побажання до організації проєктів. Серед них — корпоративні та приватні івенти, за різним масштабом та наповненням.

Професійні вміння та навички, які притаманні Анастасії Маммадовій, є високорозвиненими та забезпечують виконання практичних професійних завдань на високому рівні.

Анастасія завжди знаходиться в творчому пошуку, застосовує нові форми та адаптує будь-які задачі під потрібний формат. Особисто рекомендую Маммадову Анастасію до співпраці, адже вона володіє всіма якостями, які необхідні високопрофесійному спеціалісту.

Керівник проєктного відділу
CREATIVE ANTI AGENCY

Аліна ГРУШИНА

Анастасія Маммадова

КЛЮЧОВІ НАВИЧКИ

- Накопичений багаж професійних компетенцій менеджменту і маркетингу в сфері індустрії організації заходів
- Критичне мислення і системний підхід до завдань
- Високі навички комунікації і нетворкінгу, навички управління командою (в т.ч. методика Agile, Scrum)
- Здатність працювати в багатозадачному режимі, при цьому обходити стрес і дотримуватися тайм-менеджмент
- Креативне мислення, навички продажів (в т.ч. розробка pr-стратегій, промоушн проєктів, створення доповнюючого візуалу, копірайт)
- Комп'ютерна грамотність (MS Office, Google Документи)
- Досвід роботи в CRM, формування розсилок, холодні і теплі продажі
- Навички складання кошторисів, бізнес-планів, спринтів за завданнями згідно життєвого циклу проєкту
- Практичний досвід роботи в SMM і SEO
- Розробка стратегій просування проєктів онлайн і офлайн

ПРОЄКТИ

- Автор онлайн-марафону з просування продукту в соціальних мережах "Стартуй!".
- Автор і куратор закритої спільноти для блогерів і підприємців "Secret Space".
- Автор тренінгів та вебінарів для студентів з проєктного та івент-менеджменту
- Куратор міжнародного проєкту "Face-ID"
- Проєктний менеджер, івент-координатор, режисер конкурсів краси, концертів, корпоративних і бізнес-івентів (Miss University of Ukraine, Miracle event-agency, X-park, M1 Music Awards, Українська пісня року, MULTIZOO, Advantour, A & M Agency, Зимова Країна на ВДНГ, Ukrainian Fashion Week, тематичні інтерактивні локації "Євробачення-2017" і ін.).
- Експерт-консультант у відкритті малого бізнесу, запуску стартапів і інфопродуктів.
- Менеджер по підборі персоналу і підрядників для кампаній.

ОГЛЯД КАР'ЄРИ

Досвід в організації та координування заходів більше 9 років.

Створення проєктів під ключ, супровід проєктів від ідеї до постпродакшну.

Створення візуалу, складання спонсорських пакетів, написання комерційних пропозицій, копірайтинг

ОСТАННЄ ОФІЦІЙНЕ МІСЦЕ РОБОТИ

Київський національний університет культури і мистецтв

(жовтень 2015 р. - серпень 2020 р.)

Викладач кафедри фешн та шоу-бізнесу

Дисципліни: "Індустрії шоу-бізнесу",

"Комплексний тренінг менеджера СКД", "Режисура мистецьких проєктів", "Менеджмент соціокультурної діяльності"

ОСВІТА

Київський університет культури

Магістр зі спеціальності 028 "Менеджмент соціокультурної діяльності" (2018 р)

Випускна наукова робота на тему: "Організація соціокультурного проєктування в галузі розвитку національних меншин України"

Мелітопольське вище училище культури

Молодший спеціаліст зі спеціальності "Хореографічне мистецтво" (2013 р)

ДОДАТКОВІ КУРСИ

Школа SOHO.MBA (курс "Продукт на мільйон")
Марафон "Ракета" (smm-продвиження)
Курс "Стратегический маркетинг" (LABA)

ПОРТФОЛІО

Маммадова Анастасія

*Досвід в організації та координуванні заходів понад 9 років.
Створення проектів під ключ, супровід проектів
від ідеї до постпродакшину.
Створення візуалу, складання спонсорських пакетів,
написання комерційних пропозицій, копірайтинг*

СФЕРА КОМПЕТЕНЦІЙ

- ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**
- STAR-МЕНЕДЖМЕНТ**
- КОНЦЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ**
- ТЕЛЕВІЗІЙНА ТА ТЕЛЕІНДУСТРІЯ**
- РЕКЛАМА ТА PR**
- МАРКЕТИНГ ТА НЕЙРОМАРКЕТИНГ**
- STOP-MOTION АНІМАЦІЯ**
- КОПІРАЙТИНГ**

НАБУТІ НАВИЧКИ

SOFT SKILLS

ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ
КОМУНІКАЦІЯ
КРЕАТИВНЕ ТА ПРОАКТИВНЕ МИСЛЕННЯ
САМООРГАНІЗАЦІЯ ТА СТРЕСОСТІЙКІСТЬ
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ

HARD SKILLS

КОМП'ЮТЕРНА ГРАМОТНІСТЬ
ВИКОРИСТАННЯ КОМП.ПРОГРАМ
ОСНОВИ ВІДЕОМОНТАЖУ
PHOTOSHOP
STOP-MOTION ANIMATION

BUSSINES SKILLS

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
МАРКЕТИНГ ТА СЕІЛС
НЕТВОРКІНГ
СПОНСОРСТВО І ФАНДРЕЙЗИНГ
ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ПРИХОДЬ НА ГОЛОВНИЙ КОНЦЕРТ РОКУ

30.11 ПАЛАЦ СПОРТУ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПАРТНЕР
УКРАЇНЬСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЛОТЕРЕЯ

MUSIC AWARDS П'ЯТЬ

ТІНА КАРОЛЬ MONATIK
ВРЕМЯ И СТЕКЛО MOZGI
НІКІНАСТЯ КАМЕНЬСЬКИХ СЕРГІЙ БАБКІН
ALYONA ALYONA MICHELLE ANDRADE
NIKITA LOMAKIN АНТІТИЛА
MELOVIN АРТЕМ ПИВОВАРОВ
ОЛЕГ ВИННИК DAN BALAN

OBZREVAHEL

Bel etage 03/06 18:00

МІСІ МІСТЕР КНУКІМ 2019

REMS

NOVA

КОНКУРС КРАСИ

MISS UNIVERSITY OF UKRAINE

Фінал: 21 червня о 19:00

Адреса: м. Київ, вул. Басейна 2А, TAO EVENT HALL

Вік учасниць: 16 - 27 років

MELOVIN

NOVA

FREEDOM EVENT HALL 09 10 19:00

КВАРТАЛ КОНЦЕРТ

ОРФЕЙ ТА ЕВРІДІКА НАЗАВЖДИ РОК ОПЕРА

WITCEN

К В И Т К И : WWW.FREEDOMHALL.COM.UA [067] 577 577 0

РЕЖИСУРА ЗАХОДІВ ТА ОКРЕМИХ НОМЕРІВ АДМІНІСТРАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЄКТІВ

**ГОЛОВНИЙ АДМІНІСТРАТОР ПРОЄКТІВ
ВИКОНАВЧИЙ ПРОДЮСЕР**

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

РОБОТА ЗІ СВІТЛОМ ТА СПЕЦИФЕКТАМИ

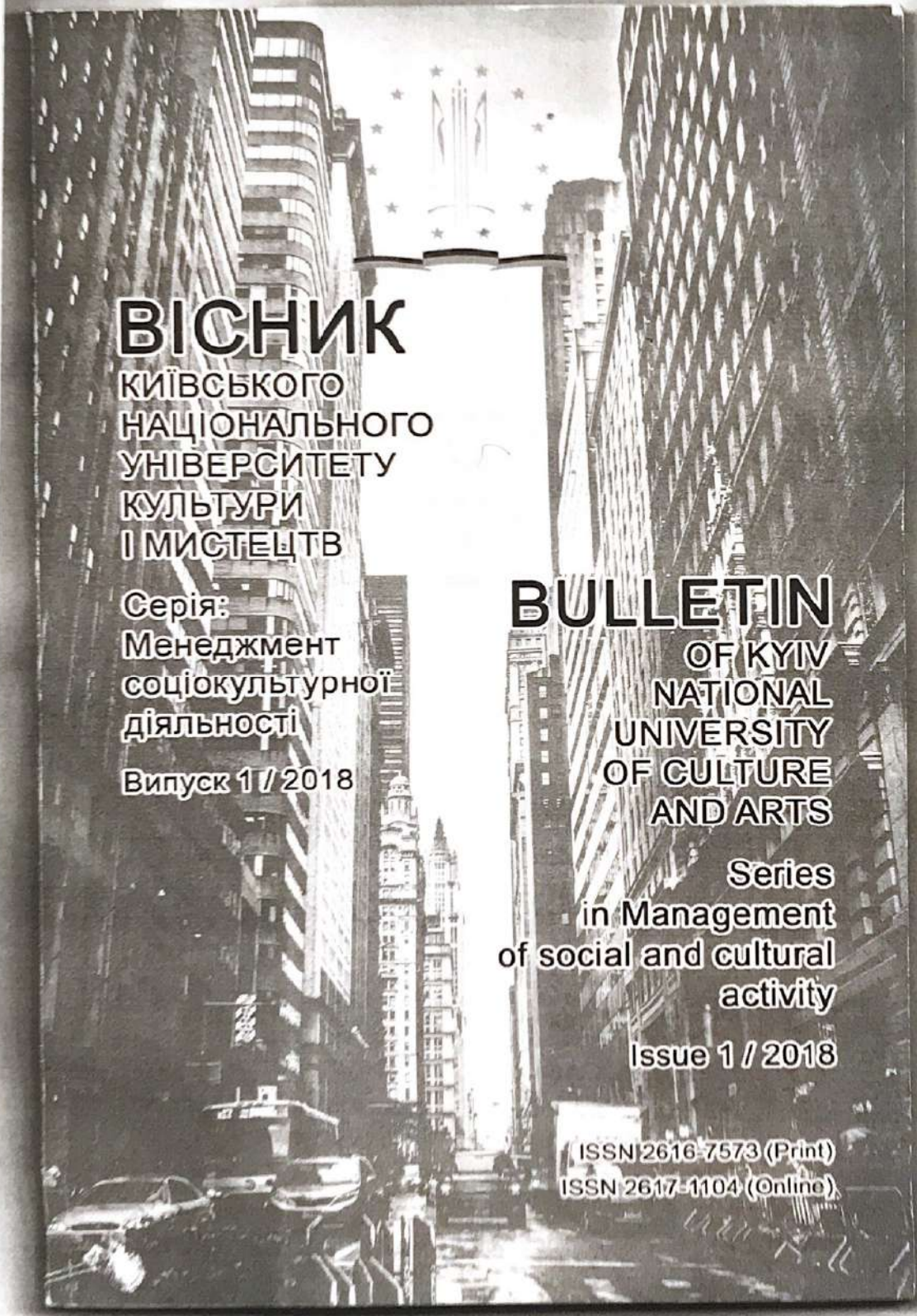
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЄКТІВ ПІД КЛЮЧ

*У зв'язку зі збереженням конфіденційної інформації, деякі проекти не можуть бути представлені.
Однак, я із задоволенням про них розкажу при можливості!)*

**ДЯКУЮ
ЗА ВАШУ УВАГУ!**

ВІСНИК
КИЇВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
КУЛЬТУРИ
І МИСТЕЦТВ

Серія:
Менеджмент
соціокультурної
діяльності

Випуск 1 / 2018

BULLETIN
OF KYIV
NATIONAL
UNIVERSITY
OF CULTURE
AND ARTS

Series
in Management
of social and cultural
activity

Issue 1 / 2018

ISSN 2616-7573 (Print)
ISSN 2617-1104 (Online)

УДК 005:316.7](051)
В 315

Вісник Київського національного університету культури і мистецтв.
Серія: Менеджмент соціокультурної діяльності : Науковий збірник. Київ :
Вид. центр КНУКіМ, 2018. Випуск 1. 152 с.

У Віснику висвітлюються актуальні проблеми теорії, історії, культури та мистецтва менеджменту соціокультурної діяльності. Це науковий майданчик для обміну ідеями та думками про тенденції розвитку управління у соціокультурній сфері.

Збірник адресований вченим, експертам, викладачам, аспірантам, студентам, управлінцям-практикам – всім, у чій науковій, корпоративній та професійній інтереси входять питання менеджменту соціокультурної діяльності.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 23 від 02.03.2018 р.)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

Я. М. Мартинович, д.е.н., проф.

Заступник головного редактора

О. С. Хлистунок, к.мист., доц.

Відповідальний секретар

Є. Я. Коваленко, к.е.н., доц.

Члени редакційної колегії:

С. П. Азізов, д.е.н., проф.; О. П. Бойко, д.філос.н., проф.; Е. Велинга, д.філос., проф. (Нідерланди); В. Г. Виткалов, к.пед.н., проф.; П. Е. Герчанівська, д.культ., проф.; Т. П. Кальна-Дубінюк, д.е.н., проф.; Й. Канія, д.габіліт., проф. (Польща); Є. М. Кирилук, д.е.н., проф.; К. В. Кислюк, д.культ., проф.; Й. Козарі, д.філос., доц. (Угорщина); О. Р. Копієвська, к.пед.н., проф.; О. В. Костюченко, д.психол.н., доц.; Д. Коттон, д.філос., проф. (США); Н. В. Кочубей, д.філос.н., проф.; А. Крістов, д.філос., проф. (Португалія); Л. О. Мармуль, д.е.н., проф.; К. В. Нікітенко, д.і.н., доц.; І. В. Петрова, д.культ., проф.; О. В. Тимошенко, д.е.н., доц.; В. В. Шикеринець, к.держ.упр., доц.; А. М. Штангрет, д.е.н., проф.

Адреса редакційної колегії: вул. Є. Коновальця, 36, к. 601, м. Київ, 01601;
тел.: (38098) 895 18 89; e-mail: biguss@meta.ua; web: <http://sociocultural.pp.ua>

Зареєстровано Міністерством юстиції України.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 23135-12975 від 08.02.2018 р.

ISSN 2616-7573 (Print)
ISSN 2617-1104 (Online)

© Київський національний університет
культури і мистецтв, 2018
© Автори, 2018

УДК 316.7:005.8]:323.15(477)

ХЛИСТУН Олена Сергіївна,

кандидат мистецтвознавства, доцент,
Київський національний університет культури і мистецтв,
Київ, Україна, with_joy@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1764-6559>

БУКАЦЕЛІ Анастасія Валеріївна,

асистент, Київський національний університет культури і мистецтв,
Київ, Україна, bukatseli_a@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7957-2735>

УПРАВЛІННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИМ ПРОЕКТУВАННЯМ У СЕРЕДОВИЩІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН УКРАЇНИ

Анотація. *Актуальність.* Технологія соціокультурного проектування має широкий спектр застосування до кожного сегменту інтернаціоналізації держави, в якій ми проживаємо. Вивченню питань щодо діяльності у сфері розвитку національних меншин та спільнот України приділяється багато уваги з моменту прийняття Україною незалежності. Багатогранність та мультикультурність України дає змогу пропонувати нам нову систему діяльності та розвитку галузі культури й вивести культурну політику держави на новий рівень. *Мета і методи.* Метою статті є розробка системи управління та організаційного комплексу соціокультурного проектування у внутрішньому середовищі діяльності національних меншин. Методологія дослідження ґрунтується на принципі культурно-історичного й аналітичного підходів, які дозволяють висвітлювати соціокультурний процес середовища національних меншин України. Використовуються методи: еволюційний, порівняльно-історичний, функціональний. *Результати.* Основні результати дослідження полягають у виявленні особливостей та специфіки формування системи соціокультурного проектування в середовищі розвитку і діяльності національних меншин України. *Висновки та обговорення.* Наукова новизна одержаних результатів полягає у виокремленні основних проблем управління в середовищі діяльності національних меншин України та шляхів їх вирішення. Запропонований комплекс заходів щодо управління дозволить здійснити урегулювання і контроль над вільною проектною діяльністю в соціокультурній сфері на державному та регіональному рівнях, урегулювання і налагодження законодавчої та нормативно-правової бази України з питань розвитку й діяльності національних меншин та до покращення умов для їхнього життя.

Ключові слова: соціокультурна діяльність, соціокультурна сфера, національна меншина, етнос, народ, соціокультурне проектування, управління.

Хлыстун Елена Сергеевна, кандидат искусствоведения, доцент, Киевский национальный университет культуры и искусств, Киев, Украина, with_

joy@ukr.net; Букацели Анастасия Валерьевна, ассистент, Киевский национальный университет культуры и искусств, Киев, Украина, bukatseli_a@ukr.net

Управление социокультурным проектированием в среде национальных меньшинств Украины

Аннотация. *Актуальность.* Технология социокультурного проектирования имеет широкий спектр применения к каждому сегменту интернационализации государства, в котором мы проживаем. Изучению вопросов деятельности в сфере развития национальных меньшинств и сообществ Украины уделяется много внимания с момента принятия Украиной независимости. Многогранность и мультикультурность Украины позволяет предлагать нам новую систему деятельности и развития отрасли культуры и вывести культурную политику государства на новый уровень. *Цель и методы.* Целью статьи является разработка системы управления и организационного комплекса социокультурного проектирования во внутренней среде деятельности национальных меньшинств. Методология исследования основана на принципе культурно-исторического и аналитического подходов, которые позволяют осветить социокультурный процесс среды национальных меньшинств Украины. Используются методы: эволюционный, сравнительно-исторический, функциональный. *Результаты.* Основные результаты исследования заключаются в выявлении особенностей и специфики формирования системы социокультурного проектирования в среде развития и деятельности национальных меньшинств Украины. *Выводы и обсуждение.* Научная новизна исследования заключается в выделении основных проблем управления в среде деятельности национальных меньшинств Украины и путей их решения. Предложенный комплекс мер по управлению позволит осуществить урегулирование и контроль над свободной проектной деятельностью в социокультурной сфере на государственном и региональном уровнях, урегулирование и налаживание законодательной и нормативно-правовой базы Украины в вопросах развития и деятельности национальных меньшинств и улучшения условий их жизни.

Ключевые слова: социокультурная деятельность, социокультурная сфера, национальное меньшинство, этнос, народ, социокультурное проектирование, управление.

Khlystun Elena, PhD (Arts), Associate Professor, Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine, with_joy@ukr.net; **Bukatseli Anastasia**, assistant, Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine, bukatseli_a@ukr.net

Management by socio-cultural design in the environment of national minorities in Ukraine

Abstract. *Actuality.* The technology of socio-cultural design has got a wide range of applications to every segment of the internationalization of the state in which we live. The study of issues relates to activities in the field of development of national minorities and communities in Ukraine which takes a lot of time since the Independence adoption in Ukraine. Multilateralism and multiculturalism in Ukraine make it possible to offer us a new system of activity and development in the cultural sector and bring the state's cultural policy to a new level. *Purpose and methods.* The aim of the article is to develop a system of management and organizational complex of socio-cultural design in the internal environment of activities of national minorities.

The methodology of the research is based on the principle of cultural-historical and analytical approaches, which allow to highlight the socio-cultural process of the environment of national minorities in Ukraine. Used methods: evolutionary, comparative-historical, functional. Results. The main results of the study are to identify the peculiarities and specifics of the formation of the system of socio-cultural design of Ukraine in the context of the development and activities of national minorities in Ukraine. Conclusions and discussion. The scientific novelty of the results is to highlight the main issues of governance in Ukraine's national minorities and how to deal with them. The proposed set of management measures will allow for the settlement and control free project activities in the socio-cultural sphere at the state and regional levels, the settlement and establishment of the legislative and regulatory framework of Ukraine on issues of development and activity of national minorities and improvement of conditions for their life.

Keywords: socio-cultural activity, socio-cultural sphere, national minority, ethnos, people, socio-cultural design, management.

1. Актуальність проблеми Actuality of problem

З часу проголошення незалежності Україна прагне створити умови для рівноправного розвитку й активної участі у соціально-економічній, політичній, духовній сферах та культурному житті держави населенню, що представляє мультинаціональний статус країни та разом з українцями становить єдину етнічну структуру суспільства. Реалізація і впровадження правильної системи державного регулювання у питаннях діяльності та розвитку національних меншин шляхом здійснення соціокультурного проектування значною мірою має забезпечувати соціальні, культурні, економічні та політичні права і свободи етносів і національних меншин.

Стан вивчення проблеми. Питання щодо діяльності національних меншин привернуло увагу багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Особливий внесок у його вивчення зробили іноземні дослідники: етносоціолог, професор Йельського університету Е. Сміт (1994), німецький соціолог Ф. Геккманн (1990), котрі розглядають питання виникнення і сутності нації, етносу, ролі етнічності й етнічної ідентифікації у цих процесах. Вітчизняні науковці етнополітологи, серед яких І. Варзар (2009), В. Євтух (2012), М. Шульга (1996), Л. Кобилянський (2002) та ін., у своїх наукових працях описують процес становлення та виокремлення національних меншин в умовну соціальну групу, яка здійснює свою соціокультурну діяльність за допомогою реалізації соціокультурного проектування в країні.

Невирішені питання. Формування і реалізація соціокультурного проектування в середовищі національних меншин України стали передумовою змін в етнополітиці країни й загального представлення України за рахунок діяльності національних меншин у соціокультурній сфері та

світовій політичній і культурній арені. Однак система соціокультурного проектування, нормативно-законодавча база, проблеми фінансування і забезпечення достатньої життєдіяльності національних меншин та корінних народів на території України, що є потужним інструментом у культурній та етнополітиці держави, недостатньо досліджені. Невизначеними залишаються питання щодо модернізації та урегулювання законодавчої, нормативно-правової бази, що забезпечує вільну діяльність осіб, представників національних меншин у соціокультурній сфері України завдяки організації та реалізації проектної діяльності на регіональних і державному рівнях. Тому питання формування комплексу заходів управління соціокультурного проектування, в тому числі і в середовищі діяльності національних меншин, може стати ефективним в управлінні соціокультурною сферою у цілому, проте, залишається недостатньо дослідженим та розкритим на сьогодні.

2. Мета і методи дослідження **Purpose and research methods**

Мета статті полягає у розробці ефективного комплексу заходів управління соціокультурного проектування у внутрішньому середовищі діяльності національних меншин України.

Методологічна основа дослідження ґрунтується на принципі культурно-історичного й аналітичного підходів, які дозволяють висвітлювати соціокультурний процес середовища національних меншин України. Використовуються методи: еволюційний, порівняльно-історичний, функціональний.

Інформаційна база дослідження. Отримані результати ґрунтуються на положеннях теорій утворення соціокультурного проектування, наукових працях провідних вітчизняних і зарубіжних учених щодо організації та реалізації соціокультурних проектів у середовищі національних меншин України, а також нормативно-законодавчих актах та результатах власних досліджень авторів.

3. Результати дослідження **Research results**

Особливим видом в управлінській практиці закладів, підприємств, установ чи організацій у соціокультурному середовищі є соціокультурне проектування. В сучасній діяльності соціокультурної сфери проектування виступає практичною і теоретичною складовою минулого, сьогодення та майбутнього. Максимальне задоволення потреб суспільства повністю залежить від ефективного управління системи соціокультурної сфери та її окремих елементів.

Можливості ефективного управління структурними підрозділами соціокультурної сфери та їх застосування на практиці можуть повністю задовольнити потреби суспільства. У цій статті ми описуємо процес формування і становлення галузі соціокультурного проектування та розкриваємо значення його структури.

Проектування у соціокультурній сфері є специфічною технологією, у фундаменті якої закладена конструктивна та творча діяльність, що має на меті проведення аналізу проблем і встановлення причин їх виникнення, відповідно до цього – вироблення цілей, завдань, які характеризують бажаний стан об'єкта (або середовища соціокультурного проектування), та розробку засобів і шляхів досягнення цих цілей (Пітерська, 2016).

Соціокультурне проектування утворилося на межі поєднання двох підсистем: культури і соціуму. Таким чином, утворене уявне соціокультурне поле проекту виступає засобом збереження, обробки й відтворення історії, соціальних явищ і культурних феноменів, згідно із соціальними, нормативно-правовими нормами та законами.

Перехід функцій соціокультурного проектування від державних до суспільних інститутів досить позитивно вплинув на активізацію соціокультурних змін. За рахунок розвитку суспільних об'єднань, груп, спільнот, клубів, асоціацій та асамблей розширюється кількість видів і форм культурної творчості, збагачується спектр культурних ініціатив і цільових програм загальнонаціонального та локального характеру.

Вирішення соціокультурних проблем через підхід соціокультурного проектування полягає у можливостях уявлення ідеальної моделі функціонування і розвитку об'єктів соціокультурної сфери, визначення перспектив та завдань стосовно об'єктів, що досліджуються, визначення чіткого плану дій щодо досягнень соціокультурних цілей та їх взаємозалежності, впровадження нових програм і покращення структури соціокультурної сфери, побудови зразків розвитку соціокультурних об'єктів на різних етапах функціонування (Обґрунтування... Маргинишин та ін., 2017).

Соціокультурне проектування певною мірою є творчим процесом. Навіть маючи у наявності всі проектні ознаки, соціокультурна ініціатива не зможе досягти чіткості, яка може бути в технічному проекті. Тому менеджерам соціокультурної сфери доводиться працювати у досить мінливих умовах та обставинах, з об'єктом, який постійно змінюється.

Дослідивши історичний бік соціокультурного проектування, можна зробити висновки, що для менеджера соціокультурної діяльності історичний аспект управління проектами грає значущу роль, адже успішність діяльності фахівця в соціокультурній сфері залежить від ступеня оволодіння теоретичними знаннями, що застосовуються на практиці. Вивчення соціокультурних процесів є необхідним для визначення умов реального впливу на реалізацію та активізацію та подальший розвиток

діяльності в соціокультурній сфері, мобілізації її внутрішніх ресурсів, адаптації до постійних змін в умовах ринку, удосконалення системи саморозвитку і створення системи духовного, культурного й соціального захисту населення.

Технологія проектування соціокультурної сфери поєднує нормативний та діагностичний підходи, характерні для планування і програмування. Тому має свої переваги порівняно з іншими методами соціокультурних змін.

Протиріччя між реальною картиною та уявленнями людини, яка займається проектуванням, про норму, що своєю чергою задається конкретною культурою та соціумом, може складати проблемне поле для формування і реалізації проектів соціокультурного середовища. В такому випадку проект фігурує засобом збереження або є відтворювачем соціальних явищ чи культурних феноменів, що вже відповідають чітко сформованим нормам. При цьому слід зазначити, що «потенційне різноманіття проектних рішень однієї і тієї ж проблемної ситуації, що зумовлено як різними уявленнями про ідеальний стан культури і соціуму (або їх окремих проявів), залежними від ціннісної позиції проектувальника, його розуміння сутності цих феноменів, так і варіативністю способів відтворення (відродження, реконструкції, збереження) соціальної і культурної цілісності» (Кобилянський, 2002, с. 35).

Проект прийнято вважати цілеспрямованим явищем, із запланованими визначеними цілями, досягнення яких визначає його завершення, зі встановленими вимогами й обмеженням до термінів, ризиків, ресурсів та результатів.

Проект у соціокультурній сфері має кілька форм існування, але у двох випадках він виступає локальною програмою, орієнтованою на подолання або профілактику проблем різного роду шляхом змістовних змін у соціокультурному середовищі та в основних сферах діяльності людини, створення умов для реалізації особистості й оптимізації її способу життя, форм і взаємодії із середовищем (рис. 1).

Україна мультинаціональна держава. Згідно зі статистичними даними за 2017 р., в Україні проживає близько 42 млн громадян, які є представниками понад 130 національностей. Найбільша етнічна спільність – українці, які становлять понад 30 млн осіб. Інші громади класифікуються як національні меншини.

За роки незалежності в Україні створено політико-правові основи державної національної політики, що базуються на принципах рівності політичних, соціальних і культурних прав та свобод усіх громадян незалежно від їхнього походження, підтримується розвиток національної самосвідомості та самоствердження, а також захист громадян України на рівних підставах. Це підтверджена державна програма спрямована на

гармонізацію міжетнічних відносин, захист прав національних меншин і задоволення культурних, освітніх та інформаційних потреб.

Рис. 1. Форми існування проекту

Джерело: власна розробка

Fig. 1. Forms of project existence

Source: own development

В Україні посилення міжкультурної взаємодії між етнічними групами є одним із ключових факторів громадянського миру та консолідації нації. Виходячи з цього, держава взяла курс на створення багатокультурного суспільства, національна ідентичність її членів формується на основі патріотизму та збереження етнічної спадщини. Тому принцип рівності прав і свобод громадян, незалежно від їх національного (етнічного) походження, раси, релігії, мови, був основою етнонаціональної політики. Філософська парадигма її змісту стала міжнаціональною гармонією та етнічною різноманітністю.

Однією з перших концепцій міжнародної правової доктрини «корінних народів» була концепція, запропонована в 1986 р. Спеціальним доповідачем Підкомісії ООН з попередження дискримінації та захисту меншин був *Хосе Мартінес Кобо* (Cobo, 1987). У вивченні проблем дискримінації корінних народів мексиканський фахівець дійшов висновку, що ними є ті, хто, маючи історичну спадкоємність у громадах, що існували до завоювання або колонізації та розвинуті на їх територіях, вважають себе відмінними від інших секторів суспільства, переважають зараз на цій території або її частині. Зараз корінні народи утворюють недомінуючу верству суспільства і прагнуть зберігати, розвивати й передавати майбутнім поколінням етнічну ідентичність як основу для подальшого вивчення відповідно до їх власних культурних особливостей, соціальних інститутів та правової системи.

В історичній практиці управління етнонаціональними процесами одним із визначальних місць є розвиток законодавчих регуляторів міжетнічних відносин. Із розпадом СРСР перед новими суверенними державами, у тому числі Україною, було нагальне завдання встановити таку законодавчу та правову базу, яка відповідала б міжнародним стандартам.

Найголовніше, чого необхідно досягти, полягає в тому, що нове законодавство могло б забезпечити подолання негативних наслідків національної політики тоталітарного комуністичного режиму. Передусім воно має бути спрямоване на усунення існуючих дисбалансів у соціальному, демографічному, освітньому, культурному, духовному та релігійному розвитку етнічних спільнот українського суспільства. Водночас нормативно-правова база повинна також враховувати поточну еволюцію статусу національних меншин, забезпечити умови для вільного прояву, гармонізації та реалізації інтересів громадян різного етнічного походження. Тобто проблема полягала в нагальній потребі створити такі правові умови, які сприятимуть і забезпечать консолідацію різноманітного етнічного складу населення, особливо в поліетнічних регіонах, сформованих історично (Автономна Республіка Крим, Донецьк, Закарпаття, Одеса та ін.), засновані на загальних цілях, рівності прав, свобод і обов'язків громадян.

Неодноразово і доволі справедливо зазначалося, що чинне законодавство України, сформоване в роки незалежності, в цілому достатньо гарантує збереження культури та самобутності національних меншин. Зміст відповідних українських законів про регулювання та управління етнополітичними процесами підтверджує той факт, що наша країна вже встановила досить широку базу з цих питань. Звичайно, поступовий розвиток міжетнічних відносин, зростаюча активність представників етнічних спільнот вимагають постійного вдосконалення формування правової бази та механізмів реалізації державної етнополітики. В той же час, політично-правова база для управління етнонаціональними процесами в Україні постійно вдосконалюється. Це було пов'язано з необхідністю забезпечити оптимальний баланс як інтересів титульної нації, так і окремих етнічних груп – представників етнічних меншин. Із проголошенням незалежності України в 1991 р. було започатковано становлення української нації як держави, як суб'єкта етнонаціональної політики та її адміністративних функцій. У той же час, під впливом загального етнічного відродження відбулася консолідація більшості національних меншин, що, крім саморозвитку, є також об'єктами етнополітики української держави і забезпечують належне управління поліетнічністю. Загалом, чинне національне законодавство належним чином гарантує збереження етнічної ідентичності національних меншин. Проте глобальне зростання активності етнічних громад вимагає постійного вдосконалення цієї роботи. Тому Україна приєдналася до Рамкової конвенції про захист національних меншин від 1 травня 1998 р.

Після проголошення незалежної Української держави проблема надійного захисту національних меншин стала пріоритетною. Визнаючи, що культура є одним із найвидатніших досягнень будь-якої нації, це суть нашої національної ідентичності, тотожність національного світогляду

та сприйняття світу, це ключ до наших духовних таємниць, що живить соки нашого генетичного коріння, Україна розробила та створила законодавство з питань збереження особистості та культурної ідентичності національних меншин, що відповідає світовим стандартам.

З моменту проголошення незалежності Україна прагне створити умови для рівноправного розвитку та активної участі в соціально-економічній, політичній, духовній сферах та культурному житті держави населенню, яке представляє мультинаціональний статус країни та разом із українцями становить єдину етнічну структуру суспільства.

В культурному та мистецькому житті національних меншин країни постійно розвивається, шукає рішення проблем своєї освіти, відпочинку, відродження національних традицій. Інші заходи вживаються для забезпечення соціальних, культурних, економічних, політичних прав і свобод, розвитку національної самосвідомості етнічних груп в Україні.

На сьогодні в Україні створено та активно функціонує понад 1000 національно-культурних товариств. Найбільші з них: російське, єврейське, польське, угорське, грецьке, болгарське. Всі вони є членами Асоціації національно-культурних об'єднань України, голова якої народний депутат України О. Б. Фельдман. Метою асоціації є забезпечення прав національних меншин на рівні європейських та міжнародних стандартів.

В рамках управління соціально-культурними заходами в галузі розвитку та діяльності національних меншин можна виділити феномен проекту як взаємопов'язану систему цілей, створених на основі аналізу ситуацій, завдань і способів досягнення результатів. Тобто соціокультурне проектування діє в даному випадку як добре продумана послідовність дій, забезпечується в регуляторному, економічному та кадровому плані і призводить до досягнення заздалегідь поставленої мети шляхом зміни ситуації і створення умов, що сприяють вирішенню протиріч та труднощів особистого розвитку; оптимізації соціально-культурного та соціально-психологічного середовища проживання людини.

Проектування в рамках сфери культурної діяльності національних меншин є модернізованим процесом, який здійснюється у традиційному контексті діяльності. Зона розвитку соціокультурного проектування національних меншин дотична до різних сфер діяльності суспільства.

На сьогодні в країні поступово розбудовується культурно-мистецьке життя національних меншин, постійно ведуться пошуки вирішення їх питань та проблем у різних сферах: освіті, культурі, дозвіллі; діяльність направлена на відродження національних традицій. Реалізується ряд заходів, спрямованих на забезпечення соціальних, культурних, економічних та політичних прав і свобод і які є гарантією розвитку свідомості на національному рівні та самопрояву етносів України.

Духовні, культурні та освітні потреби національних меншин є важливими чинниками формування культури народів України. Вони значною мірою визначають інтенсивність процесів інтеграції національних меншин у державне, суспільно-політичне та культурне життя на принципах патріотизму, вільного етнокультурного розвитку. Ці принципи ґрунтуються на концепції розвитку культур національних меншин в Україні. Визнаючи пріоритетність вільного розвитку духовної сфери серед найважливіших принципів національної політики, слід враховувати, що саме високий рівень освіти, культура суспільства можуть забезпечити мир та гармонію, а також запобігти проявам національного екстремізму та між-етнічним конфліктам.

Особлива увага менеджменту в організації середовища національних меншин приділяється проектній діяльності. Кількість національних інтеркультурних проектів за останні кілька років зросла в Україні майже на 60 %. Це і окремі проекти, створені та реалізовані силами національних меншин, і всеукраїнські проекти, що об'єднують культуру окремих національних меншин в одне гармонійне ціле. Серед них:

1) широкомасштабний культурологічно-мистецький проект «Україна – відкритий світ»;

2) всеукраїнський форум національних меншин «Всі ми діти твої, Україно!»;

3) культурно-мистецька акція до Дня захисту дітей «Дітям наші серця»;

4) всеукраїнська виставка до Дня слов'янської писемності і культури «Скарби слов'янського світу»;

5) всеукраїнський фестиваль театрів національних меншин України «Етно-діа-сфера»;

6) Всеукраїнській фестиваль корейської культури в Україні «Кореяда»;

7) Новорічно-різдвяна мистецька акція «Київ золотoverхий еднає...».

Усі ці проекти стали вже традиційними в Україні.

Соціокультурне проектування у цьому випадку впливає на:

– формування атмосфери взаємодії та взаєморозуміння і між-етнічної гармонії між усіма етнокомпонентами українського суспільства – української нації, корінних народів і національних меншин;

– збереження історичної, духовної та культурної спадщини всіх етнічних груп, які проживають в Україні;

– забезпечення багатокультурного розвитку українського суспільства;

– формування духовної та культурної єдності українського народу;

– забезпечення всебічного розвитку та функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя;

– забезпечення вільного розвитку, використання та захисту інших мов національних меншин;

- розширення гуманітарного співробітництва з іноземними українцями та особами інших національностей – емігрантами з України;
- забезпечення гарантій запобігання екстремізму, шовінізму, національної та релігійної нетерпимості;
- забезпечення свободи вибору кожною етнічною групою свого шляху в процесі загальноосвітньої цивілізації;
- регулювання регіональних демографічних проблем для збереження популяцій різних національних груп.

Соціокультурне проектування є цільовим блоком у системі практичних заходів для розвитку країни. Основою для формування ідеї проекту й розробки умов та методів її реалізації є система принципів, нормативних актів і загальних стандартів проектної діяльності. Дотримання та вдосконалення цих принципів може суттєво вплинути на розвиток соціокультурної сфери.

4. Висновки та обговорення результатів **Conclusions and discussion of results**

Результати проведеного дослідження дозволяють визначити ефективні методи управління соціокультурним проектуванням у середовищі національних меншин України та дійти до таких висновків:

1. Соціокультурне проектування у сфері розвитку культури національних меншин в Україні є досить новим та неоднозначним явищем. Ця галузь вважається доволі молодого, тому їй потрібні потужні фахівці для роботи та шляхи вдосконалення своєї системи.
 2. Основною умовою соціокультурної роботи з національними меншинами є наявність знань про історію, своєрідність та ідентичність національних меншин України у порівнянні з національними меншинами інших держав.
 3. Виявлення і формулювання соціокультурних проблем, пошук шляхів їх вирішення та доступних варіантів проектного рішення становлять певні труднощі, оскільки вони потребують цілого ряду знань та відповідних тренінгів: культурних, соціологічних, соціально-психологічних, педагогічних та інших. Тому впровадження комплексу заходів, технологій у соціокультурному проектуванні є одним із найважливіших для виведення цієї галузі на новий, перспективний шлях розвитку.
- Наукова новизна одержаних результатів полягає у виокремленні основних проблем управління в середовищі діяльності національних меншин України та шляхів їх вирішення, що в сукупності являють собою комплекс заходів і технологій соціокультурного проектування на регіональних та державному рівнях, слугують гарантом прав і свобод і визначають основні положення та етнополітичний стан держави.

Практичне значення. Запропонований комплекс заходів щодо управління у середовищі національних меншин України дозволить здійснити урегулювання та контроль над вільною проектною діяльністю в соціокультурній сфері на державному та регіональному рівнях країни. Також впровадження цього комплексу значно покращить умови для життя представникам національних меншин і корінних народів України і призведе до гармонійного урегулювання і налагодження законодавчої та нормативно-правової бази України з питань розвитку й діяльності всіх національних меншин.

Перспективи подальших наукових розвідок. У статті зазначені лише деякі умови, проблеми та запропоновані шляхи вирішення питань щодо управління соціокультурним проектуванням у середовищі національних меншин та корінних народів України. Перспективами подальшого дослідження є розробка організаційного комплексу системи управління проектуванням у соціокультурній сфері України, направленим на розвиток діяльності, та перспективне зростання умов покращення життя і стан національних меншин в Україні та світі.

Література

- Варзар І. М. Проблема співвідношення етноісторичної нації, політичної нації і політичного класу в історії політичної думки Європи Нового та Новітнього часів. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 146 с.
- Геккманн Ф. Народ, нація, етніческая група и этническое меньшинство: к некоторым основным категориям этничности. Пер. с нем. Киев : Новый час, 1990. 245 с.
- Євтух В. Б. Етнічність: енциклопедичний довідник. Київ : Фенікс, 2012. 396 с.
- Кобиляцький Л. С. Управління проектами. Київ : МАУП, 2002. 200 с.
- Обґрунтування парадигми менеджмент-освіти у соціокультурній сфері. Я. М. Мартинишин, О. С. Хлистуєн, Є. Я. Коваленко та ін. За ред. Я. М. Мартинишина. Біла Церква : Вид. О. В. Пшонківський, 2017. 509 с.
- Пітерська В. М. Застосування проектно-орієнтованого підходу в управлінні інноваційною діяльністю. *Вісник НТУ «ХПІ» Сер.: Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами*. 2016. № 1 (1173). С. 35–42. DOI: <https://doi.org/10.20998/2413-3000.2016.1173.7>
- Сміт Е. Національна ідентичність. Пер. з англ. Київ : Основи, 1994. 106 с.
- Тарасюк Г. М. Управління проектами. Київ : Каравела, 2004. 344 с.
- Шульга Н. А. Этническая самоидентификация личности. Киев: Прецедент, 1996. 312 с.
- Cobo J. M. Study of the Problem of Discrimination against Indigenous Populations. New York : United Nations, 1987. 247 p.
- Frey S. Arts & Economics: Analysis & Cultural Policy. Switzerland : Press, 2010. 117 p.
- Mulino I. Economia della Cultura. Spain : Press, 2008. 223 p.

Roy A. J. Sovereignty and Decolonization: Realizing Indigenous Self-Determination at the United Nations and in Canada. Victoria : University of Victoria, 2001. 340 p.

Стаття надійшла до редакції 17.02.2018

References

- Cobo, J. (1987). *Study of the Problem of Discrimination Against Indigenous Populations*. New York: United Nation.
- Frey, S. (2010). *Arts & Economics: Analysis and Cultural Policy*. Switzerland: Press.
- Huckmann, F. (1990). *Narod, natsiya, etnicheskaya grupa i etnicheskoye men-shinstvo: k nekotorym osnovnym kategoriyam etnichnosti [The people, the nation, the ethnic group and the ethnic minority: to some of the main categories of ethnicity]*. (Trans in Germ.). Kyiv: Novyy chas (in Russ.).
- Kobilyatsky, L. S. (2002). *Upravlinnya proektamy [Project Management]*. Kyiv: MAUP (in Ukr.).
- Mulino, I. (2008). *Economia dell Culturà*. Spain: Press.
- Martynushyn, Y. M., Khlystun, E. S., Kovalenko, Y. Y., Hrushyna, A. I., & Tadiia, O. M. (2017). *Obgruntuvannia paraadyhny menezhment-osvity u sotsiokulturnij sferi [Substantiation of the paradigm of management education in the socio-cultural sphere]* (Y. M. Martynushyn, Ed.). Bila Tserkva: Vydavets O. V. Pshonkivskij (in Ukr.).
- Piterska, V. M. (2016). Zastosuvannia proektno-orientovanogo pidhodu v upravlinni innovacijnoy diyalnisty [Using of the project-oriented approach in the innovative activity management]. *Visnyk NTU «KhPI». Ser.: Stratehichne upravlinnya, upravlinnya portfelyamy, prohramamy ta proektamy [Bulletin of National Technical University "KhPI". Ser.: Strategic management, portfolio, program and project management]*, 1 (1173), 35-42. DOI: <https://doi.org/10.20998/2413-3000.2016.1173.7> (in Ukr.).
- Roy, A. (2001). *Sovereignty and Decolonization: Reactivation of Indigenous Self-Determination in the United States and in Cana*. Victoria: University of Victoria.
- Shulga, N. A. (1996). *Etnicheskaya samoidentifikatsiya lichnosti [Ethnic identity self-identification]*. Kyiv: Pretsedent (in Russ.).
- Smith, E. (1994). *Natsionalna identychnist [National Identity]*. Kyiv: Osnovy (in Ukr.).
- Tarasyuk, G. M. (2004). *Upravlinnya proektamy [Project Management]*. Kyiv: Karavela (in Ukr.).
- Warzar, I. M. (2009). *Problema spivvidnoshennya etnoistorychnoyi natsiyi, politychnoyi natsiyi i politychnoho klasu v istoriyi politychnoyi dumky Yevropy Novoho ta Novitnoho chasiv [The problem of the relation of ethno-historical nation, political nation and political class in the history of political thought of Europe in the New and New Times]*. Kyiv: NPU im. M. P. Drahomanova (in Ukr.).
- Yevtuk, V. B. (2012). *Etnichnist: entsyklopedychnyy dovidnyk [Ethnicity: an encyclopedic guide]*. Kyiv: Feniks (in Ukr.).

Received 17.02.2018

УДК 336.7.021.2

Зовнішні джерела фінансування творчих стартапів

Букацелі А.В.

асистент кафедри шоу-бізнесу
Київського національного університету культури і мистецтва

Стаття присвячена актуальним питанням визначення напрямів залучення коштів із джерел зовнішнього фінансування творчих стартапів та їх застосуванню у креативному підприємстві. Розкрито основне значення діяльності творчих стартапів в розрізі економічної діяльності. Проаналізовано та систематизовано фактори, які впливають на вибір джерел зовнішнього фінансування творчих стартапів, виокремлено та проаналізовано їх специфіку та різновидність один з одним. Окреслено резерви підвищення рівня підприємницької діяльності в соціокультурному просторі завдяки впровадженню та реалізації творчих стартапів в економіці та культурі.

Ключові слова: креативні індустрії, креативна економіка, творчість, стартап, фінансування, кошти, підприємство.

Букацели А.В. ВНЕШНИЕ ИСТОЧНИКИ ФИНАНСИРОВАНИЯ ТВОРЧЕСКИХ СТАРТАПОВ

Статья посвящена актуальным вопросам определения направлений привлечения средств из источников внешнего финансирования творческих стартапов и их применению в креативном предпринимательстве. Раскрыто основное значение деятельности творческих стартапов в разрезе экономической деятельности. Проанализированы и систематизированы факторы, влияющие на выбор источников внешнего финансирования творческих стартапов, выделены и проанализированы их специфику и разнообразие друг с другом. Определены резервы повышения уровня предпринимательской деятельности в социокультурном пространстве благодаря внедрению и реализации творческих стартапов в экономике и культуре.

Ключевые слова: креативная экономика, креативная экономика, творчество, стартап, финансирование, средства, предприятие.

Bukatseli A.V. EXTERNAL SOURCES OF FINANCING CREATIVE STAGES

The article is devoted to the urgent issues of determining the directions of attraction of money from sources of external financing of creative start-ups and their application in creative entrepreneurship. The main importance of the activities of creative startups in the context of economic activity is revealed. The factors that influence the choice of sources of external financing of creative start-ups are analyzed and systematized, their specificity and variety with each other are singled out and analyzed. The reserves of raising the level of entrepreneurial activity in the socio-cultural space by the introduction and implementation of creative start-ups in the economy and culture are outlined.

Keywords: creative industries, creative economy, creativity, startup, financing, means, enterprise.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах розвитку сучасної економіки та виокремленні її в окремі види, одним з яких є креативна економіка або, як ще прийнято вживати «сучасна економіка» або «економіка творчості», що тісно пов'язані із застосуванням креативних індустрій. Бізнес творчості в XXI столітті – це модно, незалежно та індивідуально. В багатьох країнах світу за останні роки стрімко набуло свого значення та виокремилось в окремий тип креативного підприємництва поняття «стартап», так званий малий бізнес, який знайшов своє значення в технічній, інформаційній, IT сферах. Особливого значення стартапи набувають і в креативному секторі соціокультурної сфери. У даній статті розглянуто особливості появи феномену творчих стартапів та їх значення в економіці держави. Також розглянуто процес формування та запуску творчих стартапів, особливо важливої складової –

різновидів джерел та способів зовнішнього фінансування, що сприятимуть розвитку, покращенню та удосконаленню сучасних бізнес-моделей в підприємстві та економіці соціокультурного сектору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади дослідження з питань специфіки та різновидів джерел фінансування були відображені в роботах таких відомих науковців, як Е. Нікбахт, І.О. Бланк, О.М. Бандурка, І.В. Зятківський, О.О. Терещенко, О.С. Філімоненков та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В умовах світової глобалізації, синтезу діяльності та зросту творчого потенціалу суспільства, що призводить до стрімкої зміни економічної ситуації в країнах, вивчення опублікованих праць і практики підприємницької діяльності свідчать про недостатнє висвітлення принципово важливих питань, пов'язаних з формуванням ефектив-

ної політики джерел фінансування з урахуванням специфіки підприємств соціокультурної сфери. Дотепер залишаються недостатньо розробленими критерії та система показників оцінки ефективності при виборі джерел фінансування творчих стартапів, а також питання з визначенням оптимальної структури джерел фінансування цих підприємств.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження полягає у визначенні різновидів та прикладів зовнішнього фінансування при запуску малого бізнесу в соціокультурній сфері, визначенні критеріїв та оцінки діючої ефективності при виборі джерел фінансування творчих стартапів та їх значення в креативному підприємстві, які, як наслідок, можуть забезпечити соціально-економічний розвиток країни та зростання прибутків у бізнес-просторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підприємство і стартапи сьогодні на слуху. Про них пишуть, говорять, їх обговорюють. Розвиток свого бізнесу – це якийсь тренд, якому потрібно слідувати. Тим не менш, це виходить далеко не у всіх.

У сучасних умовах економічного розвитку можна спостерігати велику кількість запусків нових проектів, що пов'язано з розробкою технічних засобів для створення подібних проектів для більш широкого спектру, ніж лише для спеціалістів. Креативна економіка розвивається, отже, кожен, хто має на меті впровадити свій бізнес у будь-якому напрямку і галузі має всі шанси на успіх. Необхідно враховувати лише кілька факторів, які впливають на успіх малого підприємства в соціокультурній сфері: знання, бажання, можливості та наполегливість. Для забезпечення ефективного функціонування підприємства необхідним в умовах глобалізації та перенасиченості ринку товарів є технології введення інноваційної думки, інновацій та інноваційних процесів. Одним з прикладів інноваційних процесів є стартап. В останні кілька років подібне явище і вживаний термін є досить популярним і весь час обговорюваним. Однак не завжди і не всі розуміють суть цього поняття і специфіку його фінансування, на відмінну від інших типів бізнесу.

У загальному сенсі стартап – це будь-який молодий бізнес, і в англійських країнах таке слово давно використовується. На даний момент в країнах слово «стартап» називають новими проектами, які створюються з очікуванням їх швидкого зростання та високої, в результаті, капіталізацією.

Стартапи призначені для вирішення проблем і проблем, які можуть бути вирішені з плином часу за допомогою технічного прогресу. Або, як наголошував маестро в створенні бізнес-стартапів Айзек Біз Стоун (засновник мережі Twitter) в своїх інтерв'ю: «Сучасні високотехнологічні проекти повинні служити одній меті: спростити користувачам будь-які дії в повсякденному житті».

Прогрес технічного процесу не є завданням стартапів. Однак цілком можливо в рамках однієї невеликої команди створити унікальний програмний продукт, який надає його користувачам інноваційні послуги, і який може виявитися різко популярним і затребуваним в найближчому майбутньому. Так само, не критично складно створити і унікальну комбінацію «заліза» разом з забезпеченням його роботи програмним комплексом.

Згідно з визначенням, стартапом може бути лише створення продукту з його програмним або фізичним забезпеченням, поставленим на конвеєр виробництва. Врешті-решт, лише продукт, на відміну від сервісу, може бути відтворений багато разів, не збільшуючи штатний розклад пропорційно кількості продажів. Роздрібна торгівля в чистому вигляді також не може бути стартапом через складність її масштабування.

Початком роботи над будь-яким стартапом є створення його прототипу. Далі, прототип перетворюється на повноцінний продукт та розвивається, неодноразово набуває нових масштабів. За цей час запуск залучає інвестиції кілька разів, починає зростати команда, а складність продукту зростає.

Зрештою, мета створення стартапу – це продати його великій корпорації або вивести свої акції на біржу та продовжувати працювати як окрема компанія.

Оскільки стартап – це підприємство, термін «стартапер» є, в певній мірі, синонімом слова «підприємець». Адаже справжній повноцінний стартап є повноцінним бізнесом.

За родом занять і професії стартапер може бути не тільки бізнесменом, але займатися розробкою, проектуванням, бути інженером або економістом.

На сьогодні існує багато способів реалізації стартапів і перевтілення їх в успішний бізнес, який принесе дохід. Сприятливим фактором виникнення стартапів є неповороткість великих компаній. Останні успішно експлуатують вже існуючі продукти, а от створити нові виявляється досить нелегко. Тому великі компанії часто купують успішні стартапи. Успішність

стартапу залежить від наявності і поєднання трьох факторів: ідеї, виконавців та інвесторів.

Кожен стартап потребує певних фінансових вкладень, але підприємцям-початківцям знайти джерела фінансування для реалізації своїх ідей виявляється складно. Знайти зовнішнє джерело фінансування стартапа можливо, але необхідно лише знати нюанси таких пошуків. Основна проблема зовнішнього фінансування стартапів полягає в тому, що існує великий ризик неповернення засобів, що вкладаються в новий бізнес. Фінансування стартапів є однією з ключових тем для розуміння бізнесу і зміцнення фінансової грамотності.

Існують різні способи залучення інвестицій для початкового фінансування творчих стартапів. Перш ніж почати шукати джерела зовнішнього фінансування, спочатку потрібно розробити базову бізнес-модель. Незалежно від форми, в якій вона буде представлена, в тексті або графіці модель повинна надати відповіді питання, які необхідні для висвітлення основного бачення про майбутнє креативне підприємство, в якому обов'язково буде визначення планування, потенційні клієнти, джерело доходів та стратегічні цілі, завдяки яким підприємство буде досягати успіху.

Перед початком залучення коштів та пошуків джерел зовнішнього фінансування необхідно визначитись з наступним:

- 1) Який обсяг стартового капіталу необхідний і до чого будуть залучені початкові внески?
- 2) Яким буде співвідношення залучених коштів, отриманих із зовнішніх джерел та власних капіталовкладень?
- 3) Яким є потенціал розвитку конкретного творчого стартапу?
- 4) Звідки надходитиме зовнішнє фінансування – від організацій/установ або фізичних осіб?

Вибір однієї з моделей фінансування стартапів є важливим моментом, оскільки від цього залежить майбутня доля проекту. Кожна з моделей, якій віддають перевагу, являє собою складне рішення, засноване на специфіці самої ідеї, інвесторів, ресурсів і можливостей.

До зовнішніх джерел фінансування відносяться залучений та позиковий капітал, до яких належать: кредиторська заборгованість, короткострокові та довгострокові кредити банків, небанківські залучені кошти (державний кредит, кредити міжнародних фінансово – кредитних інститутів, лізинг, комерційний кредит).

Використання позикового капіталу дозволяє істотно розширити обсяг господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, прискорити формування різноманітних цільових фінансових коштів, а в кінцевому результаті – підвищити ринкову вартість підприємства. Залучений капітал, що використовується підприємством, характеризує у сукупності обсяг його фінансових зобов'язань (загальну суму боргу). Хоч основу будь-якого бізнесу складає власний капітал, на підприємствах ряду галузей економіки обсяг залучених коштів значно перевищує обсяг власного капіталу [1].

Зовнішнє фінансування може надходити від приватних осіб (члени сім'ї, друзі, донори, меценати-інвестори або краудфандинг) і від організацій (банки, фонди, державні установи та ін.)

Існує два основних види фінансування для нових підприємств: позиковий капітал та часткове фінансування.

Боргові інструменти належать до позикових коштів (як правило, у формі позики чи кредитів), які повертаються. Потрібно платити щомісячні платежі, але немає розбавлення власності.

Частка фінансових інструментів дозволяє збирати кошти шляхом продажу та відхилення частини майбутньої компанії на користь зовнішнього інвестора. Є розбавлення власності, що може призвести до втрати контролю над підприємством.

Саме тому підприємці віддають перевагу запозиченому капіталу, а не частковому фінансуванню.

Краудфандинг («народжування») означає мобілізацію коштів у формі численних пожертвувань від окремих осіб для запуску проекту чи заходу. Зазвичай фонд збирається через мережу Інтернет, і люди, і навіть організації можуть визначати суму, яку вони хочуть внести для реалізації цієї ініціативи.

Найпоширенішими способами залучення коштів за принципом грошового фінансування творчих стартапів є:

Пожертвування – коли багато людей надають невелику суму для підтримки проекту чи нового підприємства, вона має важливе соціальне значення, моральне чи етичне вплив.

Попереднє замовлення – коли клієнти/споживачі передплатять певний товар, випуск якого ще не розпочався, з метою стимулювання його виробництва.

Фінансування акцій або пайове фінансування відбувається тоді, коли низка людей

виступають як акціонерні інвестори, які інвестують невеликі суми в підприємство або проєкт на ранніх стадіях його формування.

Меценати-інвестори є ще одним способом залучення сторонніх фінансів. Це особи, які підтримують капітал для бізнесу в обмін на частку у статутному капіталі. Як правило, вони є спеціалістами, які виходять на пенсію, мають великий досвід підприємницького та управлінського характеру, які добре володіють відповідним бізнесом.

Венчурне фінансування розглядається під час, коли зовнішні інвестори надають кошти новим компаніям з великим потенціалом розвитку. Зазвичай це інвестиції у високотехнологічні галузі та інші галузі з високим потенціалом розвитку.

«Розумні гроші» є вигідною моделлю фінансування стартапу, оскільки інвестор не тільки викладає гроші, але й свої знання, досвід, зв'язки і розуміння ринку, та має необхідний рівень компетенції у галузі.

Модель «3Д: домашні, друзі, дурні» передбачає, що на стадії створення своєї справи підприємцю-початківцю доводиться йти по фінансову допомогу до друзів і родичів [1].

Стратегічний інвестор здійснює великі вкладення в стартап-інвестування, але має на меті отримання постійного доходу, контроль над власністю та участь в управлінні об'єктом інвестування. Субсидії держави є фінансовою підтримкою державними орга-

нами, завдяки якій суб'єкт одержує пільги (прибутки). Для цього необхідно тільки мати гарну ідею, перекладену в бізнес-план.

Для деяких підприємств найбільш вигідним є використання внутрішніх джерел фінансування, тоді як для інших це зовнішні. Але кожне підприємство має можливість вибрати власну схему та джерела фіксації, що є корисними для нього, і які залежать від форми організації бізнесу підприємств. Основними напрямками для покращення джерел фінансування на підприємстві можуть бути зменшення вартості активів, а саме зменшення дебіторської заборгованості та своєчасне погашення кредиторської заборгованості.

Фінансова діяльність підприємства повинна бути спрямована на забезпечення систематичного отримання та ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової та кредитної дисципліни, досягнення раціонального балансу між власними та залученими коштами, фінансової стійкості для ефективної роботи підприємства. Поки розмір додаткового доходу, який забезпечується шляхом запозичення, покриває витрати на обслуговування кредитів, фінансовий стан підприємства залишається стабільним.

Масштаби бізнесу компанії, її імідж і популярності серед інвесторів, загальноекономічна ситуація в країні і світі, стан ринку – ось головні чинники вибору моделі та зовнішніх джерел фінансування творчих стартапів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. Суми : Сумський державний університет, 2013. С. 113-114.
2. Тарасюк Г. М. Управління проєктами. Київ : Каравела, 2004. 344 с.
3. Ткачук О. М. Назаренко Н. С. Формування економічного, морального і духовного потенціалу суспільства. Полтава : АСМІ, 2013. 54 с.
4. Mulino I. *Economia della Cultura*. Spain : Press, 2008. 23 p.
5. Roy A. J. *Sovereignty and Decolonization: Realizing Indigenous Self-Determination at the United Nations and in Canada*. Victoria : University of Victoria, 2001. 140 p.

REFERENCES:

1. Mulino I. (2008). *Economia della Cultura*. Spain : Press.
2. Prokopenko O. (2013). *Ekonomichni problemy staloho rozvytku : materialy Mizhnarodnoyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi, prysvyachenoyi pamyati prof. Balatskoho O. F.* [Economic problems of sustainable development: materials of the International Scientific and Practical Conference devoted to the memory of prof. Balatsky O. F.]. Sumy : Sumskyy derzhavnyy universytet.
3. Roy A. (2001). *Sovereignty and Decolonization: Realizing Indigenous Self-Determination at the United Nations and in Canada*. Victoria : University of Victoria.
4. Tarasyuk, G. (2004). *Upravlinnya proektamy* [Project Management]. Kyiv : Karavela.
5. Tkachuk O. Nazarenko N. (2013). *Formuvannya ekonomichnoho, moralnoho i dukhovnoho potentsialu suspilstva*. [Formation of economic, moral and spiritual potential of society]. Poltava: ASMI.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ: ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОГО ФАХІВЦЯ

В статті авторами доведено, що важливою тенденцією розвитку мистецької освіти є формування арт-терапевтичних і соціально-реабілітаційних компетенцій майбутніх фахівців, впровадження в їх підготовку мультимедійних технологій. Обґрунтовано, що основними напрямками удосконалення культурно-мистецької освіти мають стати: забезпечення свободи спеціалізованих закладів, залучення громадськості та врахування їх думки щодо змісту мистецької освіти в розробці стратегії їх діяльності та створення Концепції наукового забезпечення розвитку галузі культури.

Ключові слова: культура, стратегія розвитку, управління, мистецька освіта.

Постановка завдання. Найважливішим пріоритетом держави, який би напрям розвитку та інтеграції не був обраний, є виховання у населення інноваційного типу мислення та культури. А відтак, особливої уваги з боку держави має бути приділено розробці та впровадженню державних програм, концепцій щодо розвитку культурно-мистецьких та освітніх закладів, що буде позитивно впливати на їх подальший розвиток, сприяти вихованню суспільства та збагачувати культурне середовище нації. Відповідна функція покладена в першу чергу на заклади освіти, культури і мистецтва, які в тісному симбіозі дають ефект зростання культурної, освіченої та інтелектуальної громадськості.

Перебування сучасної галузі культури у перманентному посткризовому стані обумовлює виникнення нагальної проблеми розробки та формування такої моделі стратегічного управління усіма наявними ресурсами, яка б опиралася на взаємну співпрацю органів державної законодавчої та виконавчої влади, громадськості та безпосередньо суб'єктів сфери культури та освіти. Такий симбіоз повинен базуватися на безперервній взаємодії щодо вирішення проблем культурного розвитку населення країни, що є важливим фактором становлення освіченого громадського суспільства в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням управління мистецькою освітою опосередковано займалися такі вчені як С. Волкова, І. Гришана, І. Камневої, М. Левківського, О. Листопад, О. Локшиної, В. Луначек, О. Любара, Т. Невіл Поселтвейт, Т. Сідлецької, С. Сіропольо, які досліджували питання саме освітнього менеджменту. Незважаючи на значну кількість напрацювань у цій сфері, стратегічне управління в сфері освіти потребує подальших досліджень у напрямку формування моделі управління культурно-мистецької освіти.

Метою дослідження є виокремлення основних напрямів удосконалення процесу та системи стратегічного управління мистецькою освітою у напрямку формування конкурентоспроможного фахівця з менеджменту соціокультурної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній соціокультурній ситуації подальший розвиток суспільства залежить не тільки й не стільки від матеріальних, скільки від людських ресурсів, від того, якою мобільною буде життєдіяльність кожної особистості, як повно і всебічно розкриється її креативний потенціал. Важливу роль у становленні творчого духу людини, духу новаторства відіграє мистецька освіта. Від її якості значною мірою залежить культура і окремої особистості, і суспільства загалом. Мистецтво впливає на інтелект, збагачує емоційну сферу людини, стимулює розвиток творчих здібностей.

В 60-80-х роках ХХ ст. в економічній теорії з'явилась низка теорій економічного зростання, в яких реальною рушійною силою економічного прогресу є людина (П. Ромер, Р. Лукас, Г. Беккер, Т. Шульц). У цих теоріях доводиться, що рівень розвитку суспільства визначається як пануючими типами господарства, так і сталою ієрархією цінностей та інтересів, характеристиками населення, тобто так званім людським капіталом. Під людським капіталом маються на увазі здібності, знання та вміння працівників, які дають їм можливість функціонувати в соціально-економічному середовищі. В сучасній світовій економіці тільки 16% економічного зростання в країнах з перехідною економікою обумовлені фізичним капіталом, 20% – природним капіталом, а решта 64% пов'язані з людським і соціальним [2, с. 423].

Освіта дозволяє вигідно використовувати в рамках усього процесу виробництва цілий ряд позитивних факторів. Освічені люди використовують капітал більш ефективно, в результаті чого він стає більш продуктивним. Вони також схильні до нововведень, до винаходу нових, більш досконалих форм виробництва. Крім того, вони обмінюються отриманими результатами з колегами. Підвищення рівня освіти веде до підвищення ефективності всіх факторів виробництва та є основною умовою сталого розвитку країни сьогодні [2, с. 423].

Уміння створювати нове стає життєво важливим в сучасному світі, а здатність творити виступає одним з фундаментальних властивостей людської особистості. Навчання творчості як процесу створення нових норм, зразків, еталонів людської діяльності і культури стає визначальною потребою часу. Сьогодні мистецьку освіту пов'язують з різнобічним і гармонійним розвитком творчих сил людини, способами збагачення її духовного світу, виховання істинно людських якостей.

Сьогодні все частіше зустрічаємо судження, що входження до європейського культурного простору може завдати збереженню вітчизняних культурних та освітніх надбань і традицій, що не піддаються цілковитій технологізації та стандартизації. Адже, здійснення реформування культурно-мистецької освіти поки що не завжди враховує особливості взаємодії людського потенціалу та освітнього чинника, які повинні бути об'єктом державної культурної політики.

Утворюючи тісний динамічний тандем, культура й освіта, покликані забезпечити повноцінне функціонування суспільства. Йдеться про організацію виховання, навчання та розвитку студента відповідно до еволюції загальнолюдської й національної культури, орієнтацію на її характер і цінності, засвоєння її досягнень, прийняття соціокультурних норм. З огляду на це важливим методологічним орієнтиром має стати уявлення про позитивну роль діалогу культур, традицій, ідей, теорій, мистецьких та педагогічних технологій. Результатом такої освіти має стати конвергентна культура, провідною цінністю якої стає особистість та індивідуальність. Культурологічний підхід конкретизується через принцип культуровідповідності освіти, що передбачає рівноправний діалог «культура» – «особистість» у навчальному процесі, самовизначення в цьому окремої особистості згідно з її індивідуальними культурними потребами.

Мистецька освіта – це освітня галузь, що спрямована на розвиток у людини спеціальних здібностей і смаку, естетичного досвіду і ціннісних орієнтацій, здатності до спілкування з художніми цінностями у процесі активної творчої діяльності та вдосконалення власної почуттєвої культури. Мистецька є предметом вивчення загальної та професійної мистецької педагогіки, яка покликана вирішувати завдання підготовки особистості до аматорської й професійної мистецької діяльності, оволодіння її технікою та технологією.

Змістом мистецької освіти виступає спрямована на загальний і художній розвиток особистості система педагогічно адаптованих художньо-практичних умінь, навичок, знань, досвіду ціннісного ставлення до мистецтва, досвіду творчої діяльності, галузь теорії і практики людського розвитку, яка знайшла відображення у вагомих наукових розробках. Системоутворювальним елементом мистецької освіти стає її мета – виховання, навчання та розвиток творчої особистості майбутнього діяча мистецтва, викладача, учителя мистецьких дисциплін, яка відповідає замовленню суспільства й указує на особистісні та професійні якості випускника, які потрібні на сучасному етапі розвитку України.

Застосування принципу системності дозволяє розглянути мистецьку освіту в:

а) соціальному вимірі (підготовку діячів мистецтва у світі, певній країні, суспільстві, регіоні, закладі освіти) як систему державної, приватної, суспільної, світської, клерикальної мистецької освіти;

б) як ступінь неперервної освіти (дошкільної, шкільної, середньої, вищої, післядипломної мистецької освіти) [6: 9].

Вибір пріоритетів освітньої політики в Україні обумовлений, передусім, такими чинниками як активні процеси глобалізації, що передбачають не лише нове облаштування політики, економіки, культури, освіти, але і високий ступінь інтернаціоналізації, внаслідок чого спостерігається тісне поєднання різних національних систем освіти. Здійснює вплив активізація ролі особистості в соціумі, використанням особистісного фактору в процесі розвитку суспільного життя, тобто потребою гуманітаризації освіти. Провідну роль при цьому відіграє забезпечення мобільності учасників культурно-освітнього простору.

Важливе значення також має освоєння сучасних освітніх технологій, розроблення та засвоєння курсу на структурні зміни і оновлений зміст освітньої діяльності, підвищення її якості.

Окрім визначених цілей, має значення також наявність ресурсів (висококваліфіковані педагоги, методичне та інформаційне забезпечення, освітні технології, фінанси), зв'язок із зовнішнім середовищем (політичний, економічний, соціальний аспекти розвитку суспільства та особливості міжнародного освітнього простору), горизонтальний поділ праці.

Тобто, погляд на навчальний заклад – як відкриту систему, внутрішні елементи якої взаємодіють між собою та факторами зовнішнього середовища, а тому подальший розвиток мистецької освіти повинен враховувати внутрішні та зовнішні чинники, що здійснюють вплив на систему освіти [4, с. 399].

Виходячи з того, що Україна є учасником світових інтеграційних процесів, а також для підвищення ефективності системи освіти з боку держави, необхідно звернути особливу увагу на управління розвитком мистецької освіти та її всебічне забезпечення. Так, зокрема, в освітньому процесі можуть реалізовуватися всі основні види освітніх інновацій: технологічні, виробничі та управлінські [1, с. 11].

По-перше, на наш погляд, важливо враховувати ту обставину, що в умовах глобалізації, культурно-мистецька освіта продовжує залишатися важливим компонентом ідеології культурного прогресу. Саме тому культурно-мистецька освіта є об'єктивно втягнутою у кризу фундаментальних систем інтерпретації реальностей навколишнього світу, які становили ядро новітньої ідеології прогресу та, по суті, формували базові стратегії навчання і виховання людей.

Важливо враховувати, що процес культурної глобалізації істотно загострює питання про те, на якій світоглядній, концептуальній та стичній основі повинен здійснюватися процес спеціалізованого навчання та виховання студентів та якою повинна бути сама наукова картина розуміння цього процесу.

По-друге, не менш важливим наслідком культурної глобалізації є значне посилення соціальної мобільності в сфері мистецької освіти – тобто масштабне посилення горизонтальних і вертикальних переміщень з метою отримання якісної культурно-мистецької освіти. Адже глобалізація освіти суттєво стимулює можливості одержання й продовження мистецької освіти в будь-якій країні світу, а це неможливо без узгодження загальних принципів та стандартизації національних систем освіти.

Слід зауважити, що активне запровадження процесів стандартизації викликає у науковців законні застереження щодо втрати культурної своєрідності та національної специфіки культурно-мистецької освіти.

Культурно-мистецька освіта, як і освіта в цілому – це складний системний об'єкт, як із погляду своєї внутрішньої структури, так і з позицій взаємодії з іншими системами, що утворюють соціальну сферу.

Процеси гуманізації суспільства ставлять перед сучасною системою вищої освіти завдання індивідуалізації особистості студента-випускника, її соціальної адаптації, у відповідності зі змінами соціального замовлення суспільства.

Тому, сьогодні просто необхідно навчати студента по-новому, із застосуванням нетрадиційних педагогічних технологій, які підвищують рівень мотивації навчання, формують обстановку творчої співпраці, актуалізують особистість і виховують почуття власної гідності [4, с. 5].

Попри вище зазначене, сьогодні постає проблема стратегічного управління мистецькою освітою в рамках формування конкурентоздатного фахівця, який здатен реагувати на такі зміни зовнішнього середовища та володіти компетенціями щодо адаптації до таких турбулентностей.

Зазначимо, що сучасна система освіти спрямована на те, щоб створювати кожній людині умови, в яких особистість могла б максимально реалізувати себе, спираючись на наявний природний потенціал, і підготуватися до безперервного розвитку своїх здібностей. З іншого боку, освіта виступає як передатний механізм соціалізації людини і встановлення соціальної і економічної динамічної рівноваги, в процесі якої відбувається тиражування і поширення способів життєдіяльності, що є новими з точки зору суспільства.

Оскільки мистецтво – це компонент цілісності культури, інтеграційні процеси в галузі мистецької освіти, впровадження художньої культури в систему загальної освіти і підготовку вчителів мистецьких дисциплін можна розцінити як основу для визначення шляхів впровадження.

Таким чином, мистецька освіта – процес і результат освоєння суб'єктом істотних властивостей навколишньої дійсності, відтвореної у художніх образах. Змістом мистецької освіти виступає спрямована на загальний і художній розвиток особистості система педагогічно

адаптованих художньо-практичних умінь, навичок, знань, досвіду ціннісного ставлення до мистецтва, досвіду творчої діяльності [10].

Так, соціальні сили штовхають сьогодні, молодь здійснювати вибір майбутньої професії в рамках економічних та юридичних наук, що є виправданим з точки зору суспільства. Адже держава не стимулює розвиток освіти за окремими галузями, зокрема мистецької. Послуги освіти продаються як своєрідний ключ до щасливого майбутнього кожного студента. Тим не менш, варто замислитись над питанням «Чи буде це майбутнє світлим на момент закінчення навчання?». В Гарварді готують студентів загального гуманітарного профілю, маючи на меті навчити майбутніх випускників мислити та приймати самостійно рішення, не прив'язуючись при цьому до конкретної спеціальності. Використовують при цьому спецкурси спрямовані на адаптацію в сучасному технологічному світі, що дає змогу отримати навички, які можуть бути використанні в будь-якій галузі знань. Тому, їхній випускник орієнтований на самостійне мислення, прийняття стратегічно важливих рішень, що робить його конкурентоздатним в умовах ринкової економіки та затребуваним як самостійної одиниці.

Новітні тенденції розвитку мистецької освіти зумовлюються проникненням інтеграційних процесів на всі її рівні. Ідея загальноєвропейської інтеграції у сфері вищої освіти (зокрема, мистецької) втілюється, передусім, у її стандартизації, що базується на компетентнісному підході. Інтеграція різних ступенів освіти в часових координатах породжує такі явища, як неперервна освіта, навчання впродовж усього життя, освіта дорослих. Зміцнення міждисциплінарних зв'язків між предметами художньо-естетичного циклу спричиняє їх об'єднання в межах нової освітньої галузі – мистецької освіти.

Важливою тенденцією її розвитку стає формування арт-терапевтичних і соціально-реабілітаційних компетенцій майбутніх фахівців та викладачів мистецьких дисциплін, а найбільш суперечливою тенденцією виявляється впровадження в їх підготовку мультимедійних технологій.

Таким чином основними напрямками удосконалення культурно-мистецької освіти, з метою формування конкурентоздатного фахівця мають стати:

- виявлення і обґрунтування організаційних засад мистецького навчання;
 - забезпечення свободи спеціалізованих закладів у розробці навчальних планів, орієнтованих на спеціалізовані предмети, розробки механізмів висвітлення успіхів обдарованих дітей через ЗМІ;
 - створення критеріїв педагогічного професіоналізму викладачів, подолання професійних деформацій педагога, коли педагогічний досвід часто нівелює, а не сприяє художньому розвитку викладача, а педагогічні навички з часом набувають трафаретного, штампованого характеру і використовуються незалежно від обставин педагогічного процесу, знайти методи подолання «педагогічного дилетантизму»;
 - виявлення закономірних зв'язків між розвитком культури й освіти та визначенням єдиної гуманістичної системи цінностей;
 - формування духовної культури як важливої цінності в структурі загальної культури суспільства;
 - забезпечити участь професійних мистецьких кадрів у формуванні методичного забезпечення галузі мистецької освіти, зокрема підручників з музики для початкової ланки з метою недопущення зниження її якості;
 - забезпечити координацію діяльності Міністерства освіти та Міністерства культури у питаннях забезпечення навчальними планами, програмами початкової ланки мистецької освіти;
 - створення Концепції наукового забезпечення розвитку галузі культури, яка визначає головні цілі, пріоритетні напрями наукових досліджень у сфері культури та завдання державної політики щодо їх підтримки;
 - залучення громадськості та врахування їх думки щодо змісту мистецької освіти в розробці стратегії діяльності;
 - розробка і обґрунтування педагогічного інструментарію (ідей, концепцій, дидактичних матеріалів тощо) щодо використання інформаційних технологій у мистецькій освіті [6; 9].
- На ряду з реформуванням мистецької освіти, доцільно приділити увагу і науковій діяльності в галузі культури, що зумовлено відсутністю бажаного обсягу дослідників в рамках менеджменту соціокультурної діяльності.
- На нашу думку, стратегічно важливим в рамках формування конкурентоздатного фахівця є:

- визначення і розробка проблем, які містили би в собі інноваційний потенціал удосконалення педагогічної практики не шляхом внесення «косметичних правок», а дослідження суттєвих моментів модернізації мистецької освіти;

- підвищення наукової виваженості у структуруванні наукового дискурсу дисертаційних робіт з теорії і методики культурно-мистецької освіти, формулювання наукового апарату дослідження, вивірення стилістики, підвищеної уваги вибір і аналіз першоджерел вирішення обраної проблематики, встановлення причинно-наслідкових зв'язків між науковими фактами і явищами;

- визначення якості наукових робіт, починаючи від дипломних, магістерських робіт і до оцінювання дисертацій докторського рівня;

- вимога культуроорієнтованої мистецької освіти має стати засобом довгострокової стратегії її розвитку.

В ході формування стратегії реформування та розвитку культурно-мистецької освіти, з метою виховання майбутніх фахівців та розвитку галузі культури і мистецтв, вагомим є визначення стратегічних цілей такого розвитку.

Стратегічні цілі розвитку мистецької освіти мають передбачати:

- збереження існуючої багаторівневої мережі навчальних закладів культури і мистецтв у сфері управління Міністерства культури України;

- збереження та розвиток творчих, педагогічних, наукових шкіл;

- задоволення потреб особистості в отриманні якісної культурно-мистецької освіти;

- забезпечення потреб вітчизняної культури і мистецтва у кваліфікованих кадрах.

Попри визначення дорожньої стратегічної карти розвитку, головними завданнями реструктуризації культурно-мистецької освіти залишаються:

- забезпечення загального естетичного виховання та мистецької освіченості для всіх з дитячого віку;

- підвищення престижу культурно-просвітницьких професій;

- вдосконалення законодавчої та нормативної бази з урахуванням специфіки культурно-мистецької освіти;

- посилення соціального захисту викладачів культурно-мистецьких навчальних закладів;

- удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів з урахуванням реальної потреби галузі в кваліфікованих фахівцях;

- створення та видання сучасних підручників і навчальних посібників для мистецьких навчальних закладів [12].

Щодо пункту підвищення престижу культурно-просвітницьких професій то доцільно також звернути увагу на оплату праці працівників галузі культури та мистецтва, що нажалі не може ніяк служити мотиватором щодо вибору даної професії в майбутньому.

Так, середньомісячна заробітна плата працівника культури у 1991 році по Україні складала 207,7 карбованців у порівнянні із заробітною платою державних службовців в сумі 474 карбованців. Станом на 31.12.2016 року заробітна плата державного службовця в середньому складала 5953 грн., в той час як працівника бібліотеки – лише 3705 грн., а якщо говорити про фінансову і страхову діяльність то її цілях 10222 грн., що майже в три рази перевищує заробітну плату працівників культури (табл. 1).

Так, рівень оплати праці працівника сфери творчості і розваг на 1355 грн. нижче рівня середньої заробітної плати в цілому по Україні [3].

Це ж саме можна сказати і про працівників освіти, які фактично формують конкурентного фахівця для сталого розвитку економіки країни та з яких вимагають з кожним роком все більшої віддачі.

Для української системи мистецької освіти особливого значення набуває теза, зафіксована в документах ЮНЕСКО, про необхідність розвитку двох підходів – «учити мистецтва» й «учити з допомогою мистецтва». Реалізація цього положення дозволить екстраполювати унікальні дидактичні можливості та технології мистецтва на інші освітні галузі, створити інтегровані програми різного типу й розширити таким чином естетичний простір освіти загалом. Розробка інноваційних варіативних методик з художнім компонентом, зокрема й із застосуванням нових інформаційних технологій, сприятиме створенню оптимальних умов для творчого самовираження студентів, розширенню поля репрезентації культурних цінностей у процесі надання освітніх послуг [8].

3. Грушина А. І. Аналіз розвитку системи стратегічного управління фінансовими ресурсами організації сфери культури / А. І. Грушина // Бізнес Інформ – № (1) – 2017 – С. 302–307.
4. Гуца В. М. Национально-культурная политика в модернизирующемся обществе (на примере РФ): Автореф. дис...канд.социол.наук / В. М. Гуца // Рос. ин-т культурологии Министерство культуры і мистецтв РФ і РАН. – М., 1997. – 40 с.
5. Демографічна та соціальна статистика / Ринок праці // Оплата праці та соціально-трудова відносина. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Довгострокова стратегія розвитку української культури. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://195.78.68.75/mcu/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=244961323
7. Кучин С. П. Особливості державної політики в сфері культури та освіти (соціально-економічний аспект) / С. П. Кучин // Зовнішня торгівля: право, економіка, фінанси – 2013. – № 2. – С. 40–48.
8. Масол Л. М. Мистецька освіта в Україні: розвиток творчого потенціалу в XXI столітті / Л. М. Масол, О. В. Базелок, О. А. Комаровська, В. Г. Муромець, В. В. Рагозіна // К. : Аура Букс, 2012. – 240 с.
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки / Міністерство освіти і науки України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf
10. Падалка Г. М. Мистецька освіта : сучасні проблеми розвитку / Г. М. Падалка // Науковий часопис – К., 2009. – Вип. 7 (12). – С. 3–9.
11. Проект «Концепції державної цільової національно-культурної програми розвитку культури і мистецтва на період до 2017 року» / Міністерство культури України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/288397;jsessionid=AD4F78163CC12FD831298C44F802839C>
12. Система культурно-мистецької освіти / Міністерство культури // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mincult.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=244933672

Hrushyna A.I., Bukatseli A.V.

STRATEGIC MANAGEMENT IN ARTISTIC EDUCATION: FORMATION A COMPETITIVE SPECIALIST

In the article, the authors have proved that an important trend in the development of artistic education is the formation of art-therapeutic and social-rehabilitation competences of future specialists, the introduction of multimedia technologies in their preparation. It is substantiated that the main directions of improvement of cultural-artistic education should be: provision of freedom of specialized institutions, involvement of the public and their consideration of the content of artistic education in the development of their strategy and the creation of a Concept of scientific support for the development of the cultural sector

Keywords: culture, development strategy, management, artistic education.

Грушина А.И., Букацели А.В.,

СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ: ФОРМИРОВАНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОГО СПЕЦИАЛИСТА

В статье авторами доказано, что важной тенденцией развития художественного образования является формирование арт-терапевтических и социально-реабилитационных компетенций будущих специалистов, внедрение в их подготовку мультимедийных технологий. Обосновано, что основными направлениями совершенствования культурно-художественного образования должны стать: обеспечение свободы специализированных учреждений, привлечение общественности и учета их мнения относительно содержания художественного образования в разработке стратегии их деятельности и создание Концепции научного обеспечения развития отрасли культуры.

Ключевые слова: культура, стратегия развития, управления, художественное образование.

ТВОРЧІ СТАРТАПИ ЯК ОСЕРЕДОК
КРЕАТИВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА XXI СТОЛІТТЯCREATIVE STAGES AS A SERIES
OF CREATIVE ENTERPRISES OF THE XXI CENTURY

У статті розглянуто прийоми та технології управління творчими стартапами в Україні, організційний комплекс нового сучасного бізнесу та висвітлені основні проблеми керування та регулювання діяльності щодо фінансування, впровадження та організації цього бізнесу в Україні з огляду на сучасні світові тенденції креативного підприємництва XXI століття. Також висвітлено перспективи розвитку стартап-компаній як нової форми малого та середнього бізнесу. Зазначено технології введення інноваційної думки, інновацій та інноваційних процесів на ринку соціокультурної сфери, що є необхідним для забезпечення ефективного функціонування підприємств креативного сектору в умовах глобалізації та перенасиченості ринку товарів та послуг. Висвітлені дотепер не досить розроблені критерії та система показників оцінки ефективності під час вибору джерел фінансування творчих стартапів, а також питання з визначенням оптимальної структури джерел фінансування цих підприємств.

Ключові слова: стартап, підприємництво, креативна економіка, фінансування бізнес, інноваційна думка.

В статье рассмотрены приемы и технологии управления творческими стартапами в Украине, рассмотрен организційный комплекс нового современного бизнеса и освещены основные проблемы управления и регулирования деятельности по финансированию, внедрению и организации этого бизнеса в Украине, учитывая современные мировые тенденции креативного предпринимательства XXI века. Также освещены перспективы развития стартап-компаний как новой формы малого и среднего бизнеса. Указаны технологии ввода инновационной мысли, инноваций и инновационных процессов на рынке социокультурной сферы, необходимые для обеспечения эффективного функционирования предприятий креативного сектора в условиях глобализации и перенасыщенности рынка товаров и услуг. Освещены до сих пор недостаточно разработанные критерии и система показателей оценки эффективности при выборе источников финансирования творческих стартапов, а также вопросы по определению оптимальной структуры источников финансирования этих предприятий.

Ключевые слова: стартап, предпринимательство, креативная экономика, финансирование, бизнес, инновационная мысль.

УДК 378

Букачелі А.В.
викладач кафедри шоу-бізнесу
Київський національний університет
культури і мистецтв

The article deals with methods and technologies of management of creative startups in Ukraine, considered the organizational complex of new modern business and highlighted the main problems of management and regulation of activities related to the financing, implementation and organization of this business in Ukraine, taking into account contemporary world trends of creative entrepreneurship of the XXI century. Also, prospects for the development of startup companies as a new form of small and medium business are highlighted. The technologies of introduction of innovative thought, innovations and innovative processes on the market of socio-cultural sphere are indicated, which is necessary for ensuring efficient functioning of enterprises of the creative sector in the conditions of globalization and overcrowding of the market of goods and services. The criteria and system of indicators of effectiveness estimation, which are not sufficiently developed at the time of choosing sources of funding for creative start-ups, as well as the question of determining the optimal structure of sources of funding for these enterprises are not yet highlighted. The trends of the annual indicators in the sphere of small and medium business in Ukraine, as well as the constant growth of the number of new companies, are becoming more and more attractive for foreign and domestic investors. It is outlined the opportunity for all creative people to embody their ideas, thus introducing innovations in science, services, business and other spheres of life. Considered and pointed out the considerable innovative potential, which in the future will increase the competitiveness of the country and further development of the intensive type. The main importance of the activities of creative startups in the context of economic activity was revealed. The factors that influence the choice of sources of external financing of creative startups are analyzed and systematized, their specificity and diversity are isolated and analyzed. The reserves of raising the level of entrepreneurial activity in the socio-cultural space by introducing and implementing creative enterprises in the economy and culture are outlined.

Key words: startup, entrepreneurship, creative economy, financing, business, innovative thinking.

Постановка проблеми. Прийоми та технології соціокультурного проектування нашого часу стрімко розвиваються та мають широку сферу застосування на рівні інших процесів життєдіяльності людини. Поряд із класичною економікою за останні роки набуває вагомого значення новий термін «креативна економіка» що діє та розвивається разом із креативними індустріями світу. «Творчий бізнес», або бізнес із застосуванням продуктів та послуг творчого напрямку, – це модно та незалежно. У багатьох країнах світу за останні роки стрімко набуло вагомого значення та виокремилоса в окремий тип креативного підприємництва поняття «стартап», так званий «малий бізнес», що застосовується в технічній, інформаційній, ІТ-сферах.

Особливого значення стартапи набувають і в креативному секторі соціокультурної сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади дослідження з питань специфіки та появи феномену стартапів в економічному секторі та різновидів джерел їх фінансування були відображені в роботах таких відомих науковців, як Е. Нікбахт (1993), І. Бланк (2009), І. Зятківський (2007) та ін.

Постановка завдання. Мета статті полягає у дослідженні комплексу організації та впровадження стартапів на економічному ринку соціокультурного сектору, різновидів та прикладів фінансування під час запуску малого бізнесу в соціокультурній сфері, визначенні критеріїв та оцінки ефективності під час вибору джерел фінансування творчих стартапів та

їх значення в креативному підприємстві, які, як наслідок, можуть забезпечити соціально-економічний розвиток країни та зростання прибутків у бізнес-просторі. Теоретико-методологічна основа дослідження ґрунтується на принципі культурно-історичного та аналітичного підходів, які дають змогу висвітлювати процес появи та стрімкого розвитку творчих стартапів з охопленням економічного ринку соціокультурного сектору. Використовуються методи: еволюційний, порівняльно-історичний, функціональний. Отримані результати ґрунтуються на положеннях теорій утворення та появи феномену творчих стартапів, наукових працях провідних вітчизняних і зарубіжних учених щодо організації та реалізації подібних соціокультурних проєктів у соціокультурному середовищі України та результатах власних досліджень автора.

Невирішені питання. В умовах світової глобалізації, синтезу діяльності та зросту творчого потенціалу суспільства, що приводить до стрімкої зміни економічної ситуації в країнах, вивчення опублікованих праць і практики підприємницької діяльності свідчить про недостатнє висвітлення принципово важливих питань, пов'язаних із формуванням ефективної політики джерел фінансування з урахуванням специфіки підприємств соціокультурної сфери. Дотепер залишаються не досить розробленими критерії та система показників оцінки ефективності під час вибору джерел фінансування творчих стартапів, а також питання з визначенням оптимальної структури джерел фінансування цих підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах економічного розвитку можна спостерігати велику кількість запусків нових проєктів, що пов'язано з розробленням технічних засобів для створення подібних проєктів для більш широкого спектру, ніж лише для спеціалістів. Для забезпечення ефективного функціонування підприємства необхідними в умовах глобалізації та перенасиченості ринку товарів є технології введення інноваційної думки, інновацій та інноваційних процесів. Одним із прикладів інноваційних процесів є стартап. В останні кілька років подібне явище і вживаний термін є досить популярним і обговорюваним. Однак не завжди і не всі розуміють суть цього поняття і специфіку його фінансування, на відміну від інших типів бізнесу.

В умовах світової глобалізації, синтезу діяльності та зростання творчого потенціалу суспільства економічна ситуація в світі стрімко змінюється. З колосальною стрімкістю зростає і поява нових товарів чи послуг на ринку збуту, що зумовлює витіснення ідей чи попередньо домінуючих товарів. Креативне підприємство та виробництво націлені на задоволення потреб та максимального попиту споживачів та сприяють зростанню прибутків у бізнесі, що суттєво впливає на розвиток культурно та економічної сфер життя на рівні окремої країни та у світовому масштабі загалом.

Підприємство і стартап нині на слуху. Про них пишуть, говорять, їх обговорюють. Розвиток свого бізнесу – це якийсь тренд, якому потрібно слідувати. Тим не менше це виходить далеко не у всіх. Можливо, річ у тому, що початківці-бізнесмени не можуть правильно визначити сферу, в якій хотіли б розвиватися. Зовсім недавно у світі з'явилася нова течія – креативне підприємство (creative entrepreneurship). Можливо, це саме те нововведення, яке допоможе знайти інноваційні підходи до бізнесу.

У вужчому розумінні креативне підприємство відноситься до бізнесу, який працює в межах культурних і творчих індустрій. У різних країнах ці галузі мають різні визначення, але в принципі креативне підприємство включає в себе сфери, які ґрунтуються на культурній творчості і капіталізують інтелектуальну власність.

У загальному сенсі «стартап» – це процес реалізації абсолютно нових бізнес-ідей в короткі терміни з мінімальними фінансовими ресурсами. Стартап поєднує в собі функції, які сьогодні дозволяють йому функціонувати в складних умовах сучасного ринку. Оскільки сучасний ринок досить нестабільний і хиткий, підприємці шукають нові ідеї, можливості та підходи до їх використання у своєму бізнесі. Стартап є новою перспективною формою ведення бізнесу в Україні. Саме завдяки розвитку таких організацій та компаній в Україні вирішується питання малого та середнього бізнесу, який згодом стане великою компанією, матиме високотехнологічну продукцію і розвиватиме підприємницький сектор.

Прогрес технічного процесу не є завданням стартапів. Однак цілком можливо в межах однієї невеликої команди створити унікальний програмний продукт, який надає його користувачам інноваційні послуги і який може виявитися різко популярним і затребуваним у найближчому майбутньому. Так само не критично складно створити й унікальну комбінацію «заліза» разом із забезпеченням його роботи програмним комплексом.

Головною проблемою для розвитку стартап-компаній в Україні є відсутність підтримки з боку держави. Українські компанії не зацікавлені інвестувати свої кошти в нові проєкти з довгостроковими прибутками, оскільки вони вважають їх недостатньо прибутковими й обмежують ризики дефолту. На шляху до інновацій уряд, як правило, стає перешкодою, яка діє за рахунок ухилення від розроблення інвестиційних проєктів.

Оскільки стартап – це підприємство, термін «стартапер» є певною мірою синонімом слова «підприємець». Адже справжній повноцінний стартап є повноцінним бізнесом.

За родом занять і професії стартапер може бути не тільки бізнесменом, але й займатися розробленням, проєктуванням, бути інженером або економістом.

Нині є багато способів реалізації стартапів: перевтілення їх в успішний бізнес, який принесе дохід. Сприятливим фактором виникнення стартапів є неповоротність великих компаній. Останні успішно експлуатують уже наявні продукти, а от створити нові виявляється досить нелегко. Тому великі компанії часто купують успішні стартапи. Успішність стартапу залежить від наявності і поєднання трьох факторів: ідеї, виконавців та інвесторів.

Незважаючи на нестабільну економічну та політичну ситуацію та багато інших несприятливих факторів, українці розвивають успішні компанії «стартап». Сьогодні в Україні налічується близько 3000 стартап-компаній [1]. Кількість стартап-компаній зростає за допомогою міжнародних та місцевих інвесторів. Звичайно, не можна сказати, що абсолютно всі компанії є лідерами ринку. Найбільш успішними стартап-компаніями є ті, хто працює в ІТ-сфері.

Ринок ІТ має значний потенціал і тенденцію до розширення, що є благодатним ґрунтом для інвестицій, оскільки це свідчить про зростання кількості користувачів Інтернету. Український ринок ІТ-стартап зараз знаходиться в зародковому стані і для України має велике майбутнє.

Серед найвідоміших ІТ-стартапів виділяють:

- 1) Facebook;
- 2) Twitter;
- 3) Myspace;
- 4) Bebo;
- 5) Wikipedia;
- 6) Whatsapp;
- 7) Google;
- 8) Paypal;
- 9) Youtube;
- 10) Flickr.

Є така тенденція серед вітчизняних ІТ-стартапів, потенційно успішних проєктів: хоча вони і створюються в Україні, їх інвестиції відбуваються за кордоном. Найбільш відомі стартапи тепер асоціюють з Україною лише за біографією засновників – фізично чи юридично вони перебувають за кордоном, залучають туди інвестиції і, звичайно, платять податки. Більшість українських ІТ-проєктів орієнтовані на світовий ринок. Для багатьох українських проєктів одним з інвесторів є їхній клієнт.

Звичайно, у разі реформування законодавства є перспектива, яка дозволить людям інвестувати. Сьогодні набирає обертів новий вид краудфандингу – це можливість робити онлайн не пожертвування, а інвестиції. Відповідно до українського законодавства, людина ще не може інвестувати в стартапи. Платформи, які представлені в Україні, наприклад «Велика ідея» або проєкт «Міський простір», є соціально відповідальними пожертвами, а не прямими інвестиціями. Платформа краудфандингу є платформою як де-факто нова компанія, яка збирає гроші і продає свої акції великій кількості осіб.

Як зазначає В. Філіппов, бізнес-інкубатори виступають могутнім інструментом підтримки малого та середнього бізнесу [2, с. 209]. Бізнес-інкубатори виступають посередниками між новими проєктами і самими інвесторами, які фінансують реалізацію стартап-компанії. Всього в Україні їх налічується сім: Eastlabs, iHUB, HappyFarm, GrowthUp, Wannabiz, Voomy ІТ-парк і Polyteco [2], звісно, це не так багато, як у країнах Європи. Чудовим прикладом є Польща, яка має 127 бізнес-інкубаторів, значна частина припадає на ІТ-сектор.

Для стартапів бізнес-інкубатори надають повний спектр послуг – коучинг, фінансову та юридичну підтримку, пошук інвесторів та навчання. За допомогою бізнес-інкубаторів забезпечується зв'язок між інвесторами та стартапами.

Основними компонентами розвитку стартапів є пілотне тестування, мікро-гранти, основні компанії та бізнес-інкубатори. Для розвитку проєктів в Україні це можливість почати експорт, завоювання нових ринків.

Сьогодні нові компанії починають набувати все більшого розвитку, оскільки криза змушує початківців бути більш творчими та винахідливими. Розвиток ринку новостворених підприємств в Україні ускладнюється наявним законодавством, що не дозволяє розвивати пускові проєкти. Нераціональна система оподаткування та недосконалість законів малого та середнього бізнесу гальмують розвиток ринку та роблять його неможливим для відкритого функціонування.

Інноваційне підприємництво в креативному секторі сьогодні – це громадський техніко-економічний процес, який сприяє створенню кращих у своєму класі товарів, послуг або технологій шляхом комерційного використання інновацій. Цей тип сучасного бізнесу багато в чому визначає темпи економічного зростання, конкурентоспроможності продукції на національному та міжнародному ринках. Тому інтерес до організації інноваційного креативного підприємництва, його різновидів, моделей та особливостей цілком зрозумілий.

Люди, які звикли до буденних речей, не зовсім природно пристосовуються до нових понять та тенденцій, які відбуваються у світі. Хочеться розглянути кілька цікавих, унікальних стартапів, які отримали світове визнання в минулому році. Причому масштаб концептуальної ідеї, яка закладена в діяльності організації, вражає і є дійсно прикладом креативного підприємництва нового століття.

1) Handshake – це соціальна мережа для студентів за типом LinkedIn, де роботодавці можуть знайти для себе співробітників, а студенти можуть знайти собі роботу. З мережею співпрацюють понад 500 університетських центрів розвитку кар'єри, зареєстровані понад 9 мільйонів студентів, а роботу їм пропонують понад 250 000 роботодавців.

2) MEL Science – це корисний і цікавий спосіб не тільки привернути увагу дітей до науки, а й

навчити їх чомусь корисному. MEL Science розсилають щомісяця набори, в яких діти мають робити спеціальні експерименти. Також проект запусив MEL Chemistry VR Lessons, де діти за допомогою віртуальної реальності зможуть спостерігати за тим, як відбуваються хімічні чудеса.

3) Robot Vera – це штучний інтелект, який здатний замінити HR-агента. Віра обробляє резюме на різних сайтах, здатна дзвонити потенційному працівнику і дізнаватися його думку з приводу вакансії. Натепер Віра працює на ринку Росії, де її послугами скористалося 200 великих компаній, але планує переходити на міжнародний рівень.

4) Volterman – унікальний смарт-гаманець, який об'єднує в собі не тільки функцію зберігання грошей і кредитних карт, але ще і вай-фай, камеру, яка запам'ятовує, хто відкривав ваш гаманець в останній раз, і бездротову зарядку для телефону.

5) Telegram Open Network – хоча сам по собі Telegram – непоганий стартап, йтиметься про інше – його токени. Gram планують продати на рекордну суму для ринку криптовалюти – 1,2 мільярда доларів. Але на нову технологію у месенджера величезні плани: крім листувань користувачів, в майбутньому телеграм планує надавати їм усередині програми і власний гаманець для зберігання грошей, наприклад Gram.

Інтернет-ринок України не перенасичений, що є перспективою розвитку стартап-компаній і дає можливість українським компаніям знаходити вільні ніші та проводити заходи, які будуть конкурентоспроможними.

Тому для розвитку стартапу в Україні необхідна збалансована та ефективна державна підтримка малого бізнесу в інноваційній сфері та у сфері венчурного інвестування [1]:

- створення системи гарантій та страхування інвестицій;
- ведення державного реєстру структур, які працюють у сфері венчурного інвестування;
- організація системи підготовки кадрів менеджерів інновацій;
- забезпечення гарантій прав компаній на інтелектуальну власність;
- розроблення ефективного механізму порядку утворення та використання коштів венчурного фонду;
- розроблення нормативно-правової бази, яка б регламентувала правові відносини у сфері інвестування;
- розроблення процедури допуску на український ринок іноземного капіталу;
- розроблення методології оцінки ринкових перспектив комерціалізації науково-технічної продукції в межах реалізації стартапів.

Традиційно інноваційну діяльність прийнято пов'язувати зі сферою матеріального виробництва. Її базове значення для розвитку інноваційного під-

приємництва, впровадження досягнень науки, новітніх технологій безсумнівне. Але нововведення виникають і реалізуються в невиробничих сферах. Особливе місце інновації в підприємницькій діяльності займають у соціокультурній сфері.

Висновки з проведеного дослідження. Нові ідеї, інноваційність, творчість є передумовою виробництва якісного нового індивідуального культурного продукту, який потребує розповсюдження та комерціалізації. Тільки таким чином можна підняти показники збуту товарів чи послуг у креативному підприємстві і, відповідно, рівень економіки держави, в якій створюється цей продукт. Нарешті, продукти соціокультурної сфери мають набути статусу культурного надбання нації і виступити каталізатором суспільного, культурного та економічного розвитку.

Підсумовуючи, можна сказати, що стартап-компанія є перспективною і новою формою бізнесу. Саме розвиток стартап-компаній забезпечить розвиток малого та середнього бізнесу. Щороку в Україні постійно зростає кількість нових компаній, що стає все більш привабливим для іноземних та вітчизняних інвесторів. Це можливість для всіх творчих людей втілювати свої ідеї і таким чином впроваджувати інновації в науку, сферу послуг, бізнес та інші сфери життя. Україна має значний інноваційний потенціал, що в майбутньому підвищить конкурентоспроможність країни та подальший розвиток інтенсивного типу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Зятковський, І. Проблеми самофінансування суб'єкта підприємницької діяльності // І. Зятковський // Світ фінансів. 2007. Вип. 2. С. 135-140.
2. Філіппов В.Ю. Порівняльний аналіз бізнес-інкубаторів в Україні та в світі /Філіппов В.Ю. //Економічний аналіз: зб. наук.пр., 2011. Вип. 8, ч. 1. С. 209-212.
3. Варналий, З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. Київ: Знання, 2001. 277 с.
4. Шкута А.А. Практичне мислення менеджера. Москва: Финпресс, 1998. 220 с.
5. Frey S. Arts & Economics: Analysis & Cultural Policy. Switzerland : Press, 2010. 117 p.
6. Mulino I. Economia della Cultura. Spain : Press, 2008. 223 p.

REFERENCES:

1. Zyatkovsky, I. Problems of self-financing of the subject of entrepreneurial activity (2007). Kyiv, P. 135-140.
2. Filippov V.Yu. Comparative analysis of business incubators in Ukraine and in the world (2011). Kyiv, P. 209-212.
3. Barnaly, Z.S. Small entrepreneurship: the basics of theory and practice (2001). Kyiv: Znannya, 277 p.
4. Shkuta A.A. Practical thinking of the manager (1998). Moscow: Finpres, 220 p.
5. Frey S. Arts & Economics: Analysis & Cultural Policy. Switzerland : Press, 2010. 117 p.
6. Mulino I. Economia della Cultura. Spain : Press, 2008. 223 p.

CREATIVE STAGES AS A SERIES OF CREATIVE ENTERPRISES OF THE XXI CENTURY

Formulation of the problem. Techniques and technologies of socio-cultural design of our time are rapidly developing and have wide application at the level of other processes of human life. Along with the classical economy, the new term "creative economy", which operates and develops in line with the creative industries of the world, is gaining momentum in recent years. "Creative business" or business with the use of creative products and services is fashionable and independent. In many countries of the world, the concept of "start-up", a so-called small business, which has found its value in the technical, informational, and IT spheres, has become more and more important in recent years and has emerged as a separate type of creative entrepreneurship. Of particular importance are startups in the creative sector of the socio-cultural sphere.

Analysis of recent research and publications. The theoretical foundations of research on the specificity and emergence of the phenomenon of startups in the economic sector and the types of sources of their funding were reflected in the works of such well-known scholars as E. Nobakht (1993), I. Blank (2009), I. Zyat-kivsky (2007) etc.

Setting objectives. The purpose of the paper is to study the complex of organization and implementation of startups on the economic market of the socio-cultural sector, varieties and examples of financing in the launch of small business in the socio-cultural field, identify the criteria and assess the effectiveness of the choice of sources of funding for creative startups and their importance in creative entrepreneurship, which, like consequence, can ensure the socio-economic development of the country and the growth of profits in the business space. The theoretical and methodological basis of the research is based on the principle of cultural-historical and analytical approaches, which allows to highlight the process of the emergence and rapid development of creative start-ups with the economic market of the socio-cultural sector. Methods are used: evolutionary, comparative-historical, functional. The obtained results are based on the positions of the theories of the formation and appearance of the phenomenon of creative startups, scientific works of leading domestic and foreign scientists on the organization and implementation of such socio-cultural projects in the socio-cultural environment of Ukraine and the results of their own studies of the author. Unresolved issues. In the conditions of globalization, the synthesis of activity and the growth of creative potential of society, which leads to a rapid change in the economic situation in the countries, the study of published works and practice of entrepreneurship indicates a lack of coverage of fundamentally important issues related to the formation of an effective policy of sources of funding, taking into account the specifics enterprises of the socio-cultural sphere. To date, criteria and a system of performance indicators are not sufficiently developed when choosing funding sources for creative stratagems, as well as the question of determining the optimal structure of funding sources for these enterprises.

In order to ensure the effective functioning of the enterprise, it is necessary in the conditions of globalization and saturation of the market of goods, technologies of introduction of innovative thought, innovations and innovative processes. One of the examples of innovative processes is the startup. In the past few years, such a phenomenon and the term used is quite popular and all the time being debatable. However, not always and not everyone understands the essence of this concept and the specifics of its financing, in contrast to other types of business.

In the context of global globalization, the synthesis of activity and the growth of creative potential of society, the economic situation in the world is changing rapidly. With enormous rapidity, the emergence of new products or services in the market, which causes the displacement of ideas or pre-dominant goods. Creative entrepreneurship and production are aimed at satisfying the needs and maximum consumer demand and contributing to the growth of business profits, which has a significant impact on the development of the cultural and economic spheres of life at the level of the individual country and globally.

Entrepreneurship and startups today are on the ears. They are written, spoken, discussed, and discussed. The development of your business is a trend that you need to follow. However, this is far from all. Perhaps the point is that novice business people can not correctly identify the area in which they would like to evolve. More recently, a new trend has emerged in the world - creative entrepreneurship (creative entrepreneurship). Perhaps this is exactly the innovation that will help you find innovative approaches to business.

In a more general sense, creative entrepreneurship refers to a business that works within the cultural and creative industries. In different countries, these industries have different definitions, but, in principle, creative entrepreneurship includes areas that are based on cultural creativity and capitalize on intellectual property.

Today, there are many ways to implement startups and transform them into a successful business that generates revenue. Favorable factor for startups is the lack of flexibility of large companies. The latter successfully

exploit already existing products, but the creation of new ones turns out to be rather difficult. Therefore, large companies often buy successful startups. The success of a startup depends on the presence and combination of three factors: ideas, performers and investors.

The IT market has significant potential and a tendency to expand, which is a fertile ground for investment, as it indicates the growth of Internet users. The Ukrainian market of IT start-up is now in its infancy, and its improvement for Ukraine has a great future.

Innovative entrepreneurship in the creative sector today is a public technical and economic process that promotes the creation of the best in its class goods, services or technologies through the commercial use of innovations. This type of modern business largely determines the pace of economic growth, competitiveness of products in the national and international markets. Therefore, the interest in organizing innovative creative entrepreneurship, its varieties, models and features is quite understandable.

People who are used to everyday things, are not quite naturally adapting to the new concepts and trends that take place in the world. To your attention, I want to consider some interesting, unique startups that have received World Recognition last year. Moreover, the scale of the conceptual idea embodied in the activities of the organization is impressive, indeed, as an example of the creative entrepreneurship of the new century.

Traditionally, innovation activity is associated with the sphere of material production. Its basic value for the development of innovative entrepreneurship, the implementation of scientific achievements, the latest technology is undoubted. But innovations arise and are realized in non-productive spheres. A special place for innovation in entrepreneurial activity is occupied in the socio-cultural sphere.

New ideas, innovation, creativity are a prerequisite for producing a quality new, individualized cultural product that needs to be disseminated and commercialized. Only in this way, you can raise the indicators of sales of goods or services in creative entrepreneurship and, accordingly, the level of the economy of the state in which this product is created. Finally, the products of the socio-cultural sphere should acquire the status of the cultural heritage of the nation and act as a catalyst for social, cultural and economic development.

Value/originality. In conclusion, we can say that the startup company is a promising and new form of business. It is the development of startup companies that will ensure the development of small and medium-sized businesses. Every year in Ukraine the number of new companies is constantly growing, which is becoming more attractive for foreign and domestic investors. This is an opportunity for all creative people to embody their ideas, and thus to innovate in science, services, business and other spheres of life. Ukraine has significant innovative potential, in the future will increase the competitiveness of the country and further intensive development.

КУ
СТ
8)
18

па
че
па
іі
ш

ід
е
ф
е
е

и

і

о
р
і
і
і
і
і

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528) www.economy.nayka.com.ua | № 6, 2018

УДК 338.22-026.15:33

*А. В. Букацелі,
асистент кафедри шоу-бізнесу,
Київський національний університет культури і мистецтва, м. Київ*

КРЕАТИВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК РЕСУРС ЕКОНОМІКИ

*A. V. Bukatseli,
Assistant Department of show business,
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv*

CREATIVE ENTREPRENEURSHIP AS A RESOURCE OF THE ECONOMY

Стаття присвячена актуальним питанням визначення напрямів креативних інновацій та інноваційних ідей та їх застосуванню у креативному підприємстві. Розкрито основне значення креативного підприємства як ресурсу економічної діяльності. Проаналізовано та систематизовано фактори, які впливають на якість виробництва продукту в креативній економіці. Досліджено феномен появи креативного підприємства в світі. Окреслено резерви підвищення рівня інновацій в соціальній, економічній та культурній сферах.

The article is devoted to topical issues of determining the directions of creative innovations and innovative ideas for their application in creative entrepreneurship. The main importance of creative entrepreneurship as a resource of economic activity is revealed. The factors influencing the quality of product production in the creative economy are analyzed and systematized. The phenomenon of the emergence of creative entrepreneurship in the world is investigated. The reserves of increasing the level of innovations in social, economic and cultural spheres are determined.

Ключові слова: *інновації, креативна економіка, креативне підприємство, креативні індустрії, прибуток, товар, продукт.*

Keywords: *innovations, creative economy, creative entrepreneurship, creative industries, profit, goods, product.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. В багатьох країнах світу за останні роки стрімко набуло свого значення та виокремилось в окремий сектор економіки поняття «креативної економіки», який тісно пов'язаний з розвитком та застосуванням креативних індустрій в суспільстві. Мільйони людей працюють та реалізують свій творчий потенціал в цій галузі, одночасно підтримуючи економіку країни на світовій арені та загальний рівень культури. Відкритість доступу суспільства до підприємництва дає можливість виражати свій творчий потенціал, сміливо реалізовувати ідеї, при цьому, нести відповідність до однієї з головних функцій підприємництва – отримувати прибуток від збуту товару чи послуг. У даній статті розглянуто особливості появи феномену креативного підприємства та його важливе значення для економіки держави в цілому. Також розглянуто процес формування ідей та інноваційні засади, що можуть посприяти розвитку, покращенню і удосконаленню сучасних моделей бізнес-ідей в креативному підприємстві XXI століття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підприємство в сфері мистецтва, або креативне підприємство – це нове слово в бізнесі, яке несе значення того, що творчість може стати затребуваною послугою та матиме змогу забезпечити успіх компанії. Чимало наукових досліджень та публікацій було присвячено розвитку підприємству – феномену його появи, його розвитку та питанням пов'язаними з ним. Вагомий внесок у

дослідження підприємництва в різні періоди зробили такі відомі представники економічної думки, як Н. Агурбаш, К. Бодо, В. Гесць, Е. Долан, П. Друкер, Р. Кантільйон, І. Кіршнер, Д. Ліндсей, Д. Макклелланд, К. Маркс, К. Маршал, Г. Саймон, А. Сміт, Д. Рікардо, Р. Рамелт, А. Тюрго, Ф. Хайек, Й. Шумпетер та інші. Сучасний етап у вивченні феномену підприємництва досліджують такі відомі вітчизняні вчені, як І. Брисица, З. Варналій, Л. Воротіна, М. Долишній, А. Кісельов, Ю. Ключко, С. Мочерний, Ю. Ніколенко, С. Реверчук, С. Соболев, С. Чеботар, А. Чухно.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В умовах світової глобалізації, синтезу діяльності та зросту творчого потенціалу суспільства економічна ситуація в світі стрімко змінюється. З колосальною стрімкістю зростає і поява нових товарів чи послуг на ринку збуту, що обумовлює витіснення ідей чи попередньо домінуючих товарів. Креативне підприємство та виробництво націлені на задоволення потреб та максимального попиту споживачів та сприяють зростанню прибутків у бізнесі, що суттєво впливає на розвиток культурної та економічної сфери життя на рівні окремої країни та у світовому масштабі в цілому.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження полягає у визначенні напрямків креативних інновацій та інноваційних ідей, які будуть застосовані у креативному підприємстві та забезпечать соціально-економічний розвиток країни і зростання прибутків у бізнес-просторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підприємство і стартапи сьогодні на слуху. Про них пишуть, говорять, їх обговорюють. Розвиток свого бізнесу – це якийсь тренд, якому потрібно слідувати. Тим не менш, це виходить далеко не у всіх. Можливо, справа в тому, що початківці бізнесмени не можуть правильно визначити область, в якій хотіли б розвиватися. Зовсім недавно в світі з'явилася нова течія – креативне підприємство (creative entrepreneurship). Можливо, це саме те нововведення, яке допоможе знайти інноваційні підходи до бізнесу.

У вужчому розумінні, креативне підприємство відноситься до бізнесу, який працює в рамках культурних і творчих індустрій. У різних країнах ці галузі мають різні визначення, але, в принципі, креативне підприємство включає в себе області, які ґрунтуються на культурній творчості і капіталізують інтелектуальну власність.

Креативне підприємство, як і креативні індустрії, охоплює такі культурні сфери та види діяльності:

- аудіовізуальна творчість (ТВ, радіо, медіа, музика, фільми тощо);
- туризм;
- спорт;
- преса та друкарська справа;
- національна культурна спадщина (історичне середовище, в тому числі, музеї та бібліотеки);
- перформативні мистецтва (театр, виконавське мистецтво, хореографія тощо);
- візуальні мистецтва (галереї, архітектура, дизайн, ремесла).

У більш широкому контексті креативне підприємство також включає в себе перетин аспектів креативних галузей, що означає те, що культура і культурна творчість пов'язані з іншими напрямками і галузями виробництва, і вони взаємовигідні. Наприклад, культурний туризм – культура і творчість – це завжди привід для туристів відвідати країну, але це також робить економічний вплив на ряд інших галузей (розміщення, логістику, громадське харчування тощо). Таким чином, до креативного підприємства відносяться всі галузі діяльності та виробництва, які мають на увазі обов'язковий творчий підхід і пошук нових, нестандартних рішень.

Культурні індустрії та креативне підприємство є відносно новим поняттям в економічній та соціокультурній сфері України, однак, практичний аспект застосування цих понять не є новим явищем.

У визначенні ЮНЕСКО цей термін застосовується в тих галузях, які поєднують у собі створення, виробництво та комерціалізацію змістів, які є нематеріальними і мають культурний характер.

Ці значення, як правило, захищені авторським правом і можуть мати форму продукту або послуги. Залежно від контексту, індустрії культури можна назвати також креативними галузями, або креативними індустріями, і як правило, в економіці – «галузями майбутнього».

Ключова особливість креативної економіки – те, що вона заснована на знаннях, інформації та емоціях. Нова економіка будується підприємцями-творцями, які окрім знань одночасно використовують уяву та творчу енергію задля створення нових ідей та впровадження цінностей. Відповідно, сучасний успіх підприємницької діяльності в сфері культури все частіше залежить від синтезу творчості, підприємництва та технологічних інновацій.

Культурне підприємство передбачає перетворення творчого та інтелектуального ресурсу в «творчий продукт», наприклад відеофільм, дизайнерську річ, музичну композицію тощо. Важливу роль у креативній економіці відіграють нові технології в різних сферах життєдіяльності та аналіз існуючих та відкриття нових знань. В рамках креативної економіки створюються нові парадигми і моделі бізнесу. Також важливо відзначити, що на сьогоднішній день саме сектор креативної економіки створює найбільш високооплачувані робочі місця. Креативне підприємство застосовано в будь-яких сферах бізнесу. В умовах високотехнологічного буму, коли кожен день на ринку з'являються тисячі продуктів і рішень, складно придумати щось абсолютно нове. Засновник креативного простору і коворкінгу «Часопис», співавтор Dream Kyiv, «Цікавий Київ» Макс Яковер коментує це питання так: «Креативність в сучасному бізнесі, в першу чергу, полягає в тому, щоб, поєднуючи вже існуючі ідеї, створювати нові цінності».

Креативне підприємство в корені відрізняється від звичних норм роботи, воно вимагає великих навичок, мобільності і здатності постійно вчитися. Без цього залишатися «на хвилі» просто не представляється можливим.

Креативне виробництво – це підприємства майбутнього. Більшість креативних компаній – це маленькі або навіть мікро підприємства, дуже мобільні, часто сезонні, засновані на проектах. Вони значно відрізняються від старої моделі виробництва, побудованої на роботі з 8 до 17, де люди проводять більшу частину свого життя. Креативне підприємництво вимагає різних навичок і використання різноманітних методів роботи. І найскладніше те, що на даний момент ще не розроблені хороші моделі.

Підприємництво відіграє важливу роль у галузі культури і дає поштовх регулюванню останнього. І головним механізмом впливу є ринок. Раніше, на початку капіталістичного підприємництва, багаті торговці та продюсери підтримували розвиток художньої культури, отримували оплату за зображення власних образів або сімейних портретів. Це багатство, достаток, тісно пов'язані з культурою, що забезпечує розквіт живопису, скульптури, архітектури, музики, видавництва.

Зараз ринок знаходиться у вільному доступі для будь-кого. Тому кожен може стати підприємцем в креативному просторі. Однак, креативним підприємцем стати не складніше, ніж простим, звичним бізнесменом, з однією поправкою – працювати доведеться з творчими людьми, до яких потрібен особливий підхід. З одного боку в такому випадку потрібен лише талант – культурний креатив – це ключ до успіху такого бізнесу. Тим не менш, неможливо очікувати, що креативні, талановиті співробітники будуть, в той же час, і відмінними бізнесменами, інженерами або гуру маркетингу. Тому основний успіх є створення чудової команди, яка об'єднує в собі всі можливі функції, від управління до технологій.

Існують певні протиріччя між участю держави та великого бізнесу у підтримці культури. Оскільки держава відображає ширший державний інтерес, ніж окремі бізнес-групи, це може діяти за рахунок певних бізнес-шарів. Але частіше державне втручання у культуру суворо обмежене. У тих випадках, коли діяльність держави не приносить очікуваного, бажаного результату, вона стає предметом критики з боку певних соціальних сил. Серед них найбільш авторитетним є великий бізнес. Як правило, усуваються непорозуміння в сферах впливу між цими інституціями та досягається динамічний стан. Між урядом, керівництвом, місцевими чиновниками, мистецькою інтелігенцією та університетськими колами існує певний розподіл функцій та координація їх діяльності щодо врегулювання культурного життя.

Всі механізми регулювання розвитку мистецтва сприяють збалансованості культурної та економічної діяльності, підтримують оптимальний рівень культури. Таким чином, великий бізнес спричиняє нейтральне ставлення до себе у суспільній свідомості і розширює масштаби симпатій до власної діяльності. Система регулювання розвитку сфери культури підлягає змінам, відповідно, у процесах, що відбуваються в політичному житті суспільства. Посилення загальної економічної та політичної інтеграції західних країн у внутрішні та зовнішні напрямки призвело до збільшення важливості наднаціональних організацій (ООН, ЮНЕСКО, СОТ тощо), транснаціональних корпорацій та міжнародних фондів.

Етапи підприємницького процесу в галузі мистецтва можуть бути різними в залежності від напрямку творчої активності, суті початкових та інших факторів, але в цілому існує 5 стадій:

- 1) Формування новаторської ідеї, попередня підготовка підприємницького процесу.
- 2) Оцінка попередньо поставлених ідей та цілей та їх грамотна фільтрація.
- 3) Застосування можливих способів захисту ідеї правами інтелектуальної власності.
- 4) Розробка бізнес-моделі та бізнес-плану підприємницької діяльності.
- 5) Пошук джерел початкового фінансування, встановлення партнерських відносин і розробки підприємницької стратегії.

Активний інноваційний пошук з метою покращення бізнес-процесу та виявлення нових видів діяльності – це справжня творчість для підприємця. Вирішення проблеми – найкоротший шлях до успіху. Тільки мотивована людина, котра керується своєю любов'ю до своєї праці та інтересом до життя в цілому, здатна на це, що надзвичайно необхідне для творчості та бізнесу. Бізнесмен зосереджується на споживачеві, намагаючись зрозуміти, вирішувати його потреби – створює цінність саме для нього. Успіх підприємницької творчості полягає у народженні нової цікавої ідеї, у реалізації та перетворенні в прибуткову діяльність.

Нові ідеї та напрями розвитку бізнесу формують нові можливості, ресурси, або, в деяких випадках, можуть мати невідповідності чи недоліки. До природної креативності підприємця треба віднести розробку, впровадження і реалізацію бізнес-ідеї. Для того, щоб залишатись на передових позиціях ринку, окрім генерування креативних ідей, в підприємстві застосовується процес інновацій, що суттєво може змінити не тільки ідейне наповнення товару чи послуги, але і їх властивості.

Інноваційне підприємництво в креативному секторі сьогодні – це громадський техніко-економічний процес, який сприяє створенню кращих в своєму класі товарів, послуг або технологій шляхом комерційного використання інновацій. Цей тип сучасного бізнесу багато в чому визначає темпи економічного зростання, конкурентоспроможності продукції на національному та міжнародному ринках. Тому інтерес до організації інноваційного креативного підприємництва, його різновидів, моделей та особливостей цілком зрозумілий.

Організація інноваційного підприємництва багато в чому залежить від того, який тип інновацій має бізнес підприємця, в якій сфері вона призначена для використання. В культурному або економічному креативному секторі можуть бути такі види інновацій:

- продуктові інновації – набір процесів для оновлення маркетингового потенціалу підприємства, збільшення прибутку, збільшення частки ринку, підвищення престижу, створення нових робочих місць;

– інновація технологій, що представляє собою процес відновлення продуктивної спроможності, спрямований на підвищення продуктивності праці, економії матеріальних ресурсів, енергетики, що дозволяє ефективно використовувати інформаційні системи та збільшувати обсяг прибутку компанії;

– соціальні інновації – загальний процес цілеспрямованого поліпшення гуманітарної складової підприємства, що дозволяє розширювати можливості на ринку праці, мобілізує співробітників для досягнення кращої продуктивності.

Традиційно інноваційну діяльність прийнято пов'язувати зі сферою матеріального виробництва. Її базове значення для розвитку інноваційного підприємництва, впровадження досягнень науки, новітніх технологій безсумнівне. Але нововведення виникають і реалізуються в невиробничих сферах. Особливе місце інновації в підприємницькій діяльності займають в соціокультурній сфері.

Україна володіє сильним інтелектуальним потенціалом, але з іншого боку, в креативному підприємстві нам не вистачає вагомих трьох ключових складових – освіти, інфраструктури та інтеграції в західний світ. Однак, враховуючи велику кількість творчих стартапів та компаній, які за останній час стрімко зросли – надія на розвиток більш грамотного креативного підприємництва в Україні є.

Висновки з цього дослідження. Нові ідеї, інноваційність, творчість є передумовою виробництва якісного нового індивідуального культурного продукту, який потребує розповсюдження та комерціалізації. Тільки таким чином, можна підняти показники збуту товарів чи послуг в креативному підприємстві і, відповідно, рівень економіки держави, в якій створюється цей продукт. Нарешті, продукти соціокультурної сфери мають набути статус культурного надбання нації і виступити катализатором суспільного, культурного та економічного розвитку.

Нараді з цим, постає питання про забезпечення високого рівня свободи у мистецькому самовираженні та високоякісний культурний продукт.

Культура як феномен не діє моментально, вона є довгостроковим інструментом впливу на суспільство, і не мінус, незважаючи на жодні соціальні катаклізми. Навпаки, в ситуації кризи культура працює як антидот, як імунітет суспільства і як останній форпост здорової критики та аналізу.

Література.

1. Варналий, З. С. *Мале підприємництво: основи теорії і практики*. Київ: Знання, 2001. 277 с.
2. Новікова О. Ф. *Соціальна орієнтація економіки: механізми державного регулювання*. Донецьк: Інститут економіки промисловості, 2009. 219 с.
3. Ткачук О. М., Назаренко Н. С. *Формування економічного, морального і духовного потенціалу суспільства*. Полтава: АСМІ, 2013. 54 с.
4. Ткачук О. М. *Бізнес-культура*. Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2013. 204 с.
5. Шкута А. А. *Практичне мислення менеджера*. Москва: Финпресс, 1998. 220 с.
6. Холліфорд С., Уїддет С. *Мотивація: Практичний посібник для менеджерів*. Москва: ГІППО, 2008. 213 с.
7. Frey S. *Arts & Economics: Analysis & Cultural Policy*. Switzerland: Press, 2010. 117 p.
8. Mulino I. *Economia della Cultura*. Spain: Press, 2008. 223 p.

References.

1. Frey, S. (2010). *Arts & Economics: Analysis and Cultural Policy*. Switzerland: Press.
2. Kholiford S., Uiddet S. (2008). *Motivatsiya. Praktychnyy posibnyk dlya menedzheriv. [A practical guide for managers]*. Moskva: HIPPO.
3. Mulino I. (2008). *Economia della Cultura*. Spain: Press.
4. Novikova O. (2009). *Sotsialna oriyentatsiya ekonomiky: mekhanizmy derzhavnoho rehulyuvannya [Social orientation of the economy: mechanisms of state regulation]*. Donetsk: Instytut ekonomiky promyslovoosti.
5. Shkuta A. (1998). *Praktychne myslennya menedzhera. [Practical thinking of the manager]*. Moskva: Fynpress.
6. Tkachuk O. (2013). *Biznes-kultura. [Business culture]*. Vinnytsya: VTEI KNTEU.
7. Tkachuk O., Nazarenko N. (2013). *Formuvannya ekonomichnoho, moralnoho i dukhovnoho potentsialu suspilstva [Formation of economic, moral and spiritual potential of society]*. Poltava: ASMI.
8. Varnaliy, Z. (2001). *Male pidpryemnystvo: osnovy teoriyi i praktyky. [Small entrepreneurship: the basics of theory and practice]*. Kyiv: Znannya.

Стаття надійшла до редакції 25.05.2018 р.

РОЗДІЛ 7. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

ЕТНОПОЛІТИКА ЯК ДВИГУН РОЗВИТКУ СЕРЕДОВИЩА ІСНУВАННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН УКРАЇНИ

ETHNOPOLITICS AS THE ENGINEERING DEVELOPMENT AND ACTIVITY DEVELOPMENT NATIONAL MINORITIES OF UKRAINE

У статті розглянуті методи та прийоми управління проектами національних меншин України державним апаратом та висвітлені основні проблеми керування та регулювання цих процесів. Також розглянуті основні нормативно-правові документи, які застосовуються у проектній діяльності національних меншин України і впливають на загальну етнополітику країни.

Ключові слова: національні меншини, соціокультурне проектування, соціокультурна діяльність, управління, проект, етнополітика.

В статье рассмотрены методы и приемы управления проектами национальных меньшинств Украины государственным аппаратом и освещены основные проблемы управления и регулирования этих процессов. Также рассмотрены основные нормативно-

правовые документы, которые применяются в проектной деятельности национальных меньшинств Украины и влияют на этнополитику страны в целом.

Ключевые слова: национальные меньшинства, социокультурное проектирование, социокультурная деятельность, управление, проект, этнополитика.

In the article methods and techniques of project management of national minorities of Ukraine by the state apparatus are considered and the main problems of management and regulation of this process are highlighted. Also, the main regulatory documents used in the project activity of the national minorities of Ukraine are considered and affect the overall ethnic policy of the country.

Key words: national minorities, socio-cultural designing, socio-cultural activity, management, project, ethnopolitics.

УДК 316.7: 005.8]:323.15 (477)

Букацелі А.В.

викладач кафедри шоу-бізнесу
Київський національний університет
культури і мистецтва

Постановка проблеми. З часу проголошення незалежності Україна прагне створити умови для рівноправного розвитку та активної участі в соціально-економічній, політичній, духовній сферах та культурному житті держави населенню, що представляє мультинаціональний статус країни та разом з українцями становить єдину етнічну структуру суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо діяльності національних меншин привернуло увагу багатьох вітчизняних та зарубіжних учених. Особливий внесок у вивчення цього питання зробили іноземні дослідники: етносоціолог, професор Йельського університету Е. Сміт (Smith, 1994), німецький соціолог Ф. Геккманн (Huckmann, 1990), котрі розглядають питання виникнення і сутності нації, етносу, ролі етнічності та етнічної ідентифікації у цих процесах. А також вітчизняні науковці, етнополітологи, такі як І. Варзар (2009), В. Євтух (2012), Л. Шкляр (1997), М. Шульга (1996), Л. Кобилянський (2002) та ін.

Постановка завдання. Мета статті полягає у дослідженні організаційного комплексу соціокультурного проектування у внутрішньому середовищі діяльності національних меншин України та відповідної етнополітики уряду щодо їхньої діяльності. Методологічна основа дослідження ґрунтується на принципі культурно-історичного та аналітичного підходів, який дає змогу висвітлювати соціокуль-

турний процес середовища національних меншин України. Використовуються методи: еволюційний, порівняльно-історичний, функціональний. Отримані результати ґрунтуються на положеннях тезисів утворення соціокультурного проектування, наукових працях провідних вітчизняних і зарубіжних учених щодо організації та реалізації соціокультурних проектів у середовищі національних меншин України, а також нормативно-законодавчих актах та результатах власних досліджень автора.

Невирішені питання. Формування та реалізація соціокультурного проектування в середовищі національних меншин України стало передумовою змін в етнополітиці країни та загального представлення України за рахунок діяльності національних меншин у соціокультурній сфері на світовій політичній та культурній арені. Тим не менше, система соціокультурного проектування, нормативно-законодавча база, проблеми фінансування та забезпечення достатньої життєдіяльності національних меншин та корінних народів на території України, що є потужним інструментом у культурній та етнополітиці держави, не досить дослідженні. Невизначеними залишаються питання щодо модернізації та урегулювання законодавчої, нормативно-правової бази, що забезпечує вільну діяльність представників національних меншин у соціокультурній сфері України завдяки організації та реалізації проектною діяльності на регіональних

та державному рівнях. Тому питання формування власної системи управління соціокультурного проектування, в тому числі і в середовищі діяльності національних меншин, може стати ефективною в менеджменті й управлінні соціокультурною сферою загалом, проте залишається не досить дослідженим та розкритим на цей час.

Виклад основного матеріалу дослідження. Посилення міжкультурної взаємодії етносів є відмінною ознакою сучасності. Проте ми не повинні забувати, що ця тенденція може виявляти себе в різних соціальних умовах по-різному: бути джерелом загострення етнокультурних суперечностей або, навпаки, явним проявом одного з об'єктивних законів – зближення етнічних культур.

В історичній практиці управління етнонаціональними процесами одним із визначальних місць є розвиток законодавчих регуляторів міжетнічних відносин. З розпадом СРСР перед новими суверенними державами, у тому числі Україною було нагальне завдання встановити таку законодавчу та правову базу, яка відповідатиме міжнародним стандартам. Найголовніше, що необхідно досягти, полягає в тому, що нове законодавство могло б забезпечити подолання негативних наслідків національної політики тоталітарного комуністичного режиму. Насамперед це має бути спрямоване на усунення наявних дисбалансів у соціальному, демографічному, освітньому, культурному, духовному та релігійному розвитку етнічних спільнот українського суспільства. Водночас нормативно-правова база повинна також враховувати поточну еволюцію статусу національних меншин, забезпечити умови для вільного прояву, гармонізації та реалізації інтересів громадян різного етнічного походження, які живуть в Україні, і тих, хто повернувся, особливо – з місць жорстокої депортації. Тобто проблема полягала в нагальній потребі створити такі правові умови, які сприятимуть і забезпечать консолідацію різноманітного етнічного складу населення, особливо в поліетнічних регіонах, сформованих історично (Автономна Республіка Крим, Донецьк, Закарпаття, Одеса та ін.), засновані на загальних цілях, рівності прав, свобод і обов'язків громадян.

Звичайно, як би там не було, відповідні положення Конституції України відіграють ключову роль у правовому захисті державної етнополітики, а отже, в державному регулюванні етнічних відносин. Беручи до уваги, що наш основний закон був прийнятий на п'ятому році незалежності в 1996 році, коли етнополітичний блок правової бази України вже задіяний в законодавчій сфері, коротко проаналізуємо деякі положення Конституції. Отже, давайте почнемо з преамбули, в якій говориться, що українська державна структура заснована не тільки на праві українського народу на самовизначення, а й на праві «громадян всіх

народів України». Це визначення точно відображає основний зміст українського поліетнічного населення і дає нам змогу прокоментувати це передусім як політичний термін, а також науковий і етнічний. Це показало, що Україна заявила про свою готовність сформувати політичну націю як суспільство, яке дало своє ім'я державі й історично живе в інших етнічних спільнотах на своїй території. Визначаючи український народ як суверенну державу і визначаючи єдине джерело України, Конституція одночасно вказала на структурні елементи нашого суспільства – українську націю, національні меншини і корінні народи. Історичний досвід створення новітньої української держави переконливо підтверджує вирішальну роль регуляторної та регулятивної функції держави у сфері етнонаціональної політики. Центральне з'єднання тут – це створення комплексу політичних і правових норм і інститутів для повного життя етнічних громад. Загалом ці принципи були вперше реалізовані в основних державних актах України: «Декларація про державну статистику, № 39 119» [1] суверенітет від 16 липня 1990 року; «Декларація незалежності від 24 серпня і Україна» [1], прийнята в 1996 році, 28 червня. Необхідно підкреслити незаперечний факт, що з першого дня незалежності в Україні інтенсивна робота проводилася як із національними меншинами, так і з процесами, що відбуваються в їх середовищі. Тому природно, що основним вектором для створення нового державного етнокультурного утворення в Україні була скоординована орієнтація на використання процесів етнічного відродження і розвитку в контексті радикальної реформи всього суспільного організму, остаточно будівля була дійсно незалежною, демократичною державою. Система правового регулювання державної етнічної політики в державі Україна спрямована на те, щоб всі її компоненти і фактори вступили в силу: державні, політичні, культурні, наукові, інформаційні тощо. Мета полягає в тому, щоб створити нормальні умови для нормального життя країни, в якій живуть різні етнічні групи. Як правило, вертикальне підпорядкування виконавчої влади здійснюється шляхом прийняття ефективних заходів для запобігання випадкам порушення цивільних прав знизу до вищих, національних, релігійних або мовних підстав, забезпечення юридичної та адміністративної відповідальності влади і посадових осіб за нездатність приймати рішення в галузі міжетнічних відносин і багатонаціонального державного управління.

Окремо слід відзначити, що перший закон у незалежних положеннях України, правові умови низки нових політичних і правових документів, таких як «Декларація прав національностей» [2] (у регулюванні етнонаціональних процесів) [2] 1 листопада 1991 р.); Закон України «Про біженців»

[3] (грудень 1993 р.) та у відповідних положеннях інших документів, прийнятих Верховною Радою України. Беручи до уваги особливості сучасного українського законодавства, вищезазначені документи доповнюють один одного і створюють певний комплекс законопроектів щодо діяльності національних меншин на території України. Водночас слід зазначити, що характерною особливістю формування правової бази управління та регулювання етнічних процесів стало активне пронаціональне право і діяльність відповідного міжнародного досвіду. Такий підхід до бізнесу не має нічого суперечливого, оскільки Україна активно співпрацює з Організацією Об'єднаних Націй, ОБСЄ, Радою Європи, Міжнародною організацією з міграції (МОМ), ЮНЕСКО та іншими. Наприклад, у листопаді 1995 Україна стала членом Ради Європи і виконала свої зобов'язання, засновані, зокрема, на таких важливих документах, як «Рамкова конвенція про захист національних меншин» [4] та «Європейської хартії регіональних мов або мов меншин» [5]. Відповідно до статті 9 Конституції, в якій йдеться про те, що «прийняті міжнародні договори у Верховній Раді України є частиною національного законодавства України автентичної» [6], міжнародні документи про ратифікацію мають повноцінну частину національного законодавства, адекватно піклуватися про управлінські рішення. Процес націлювання на міжнародні стандарти в такому чутливому соціальному середовищі є надзвичайно важливим чинником забезпечення міжетнічної стабільності та толерантності. Прийнято вважати, що створення міжнародно-правових гарантій, особливо нормативних і законодавчих положень, що гарантують права і свободи людини, в тому числі національних меншин, та значний прогрес у розвитку всієї світової спільноти відбулися в 20-му столітті. Вкрай важливо, що вже давно є система заходів у міжнародній практиці для регулювання та захисту інтересів національних меншин. У багатьох промислово розвинених країнах здійснюється державна етнополітика довгострокових дій, розробляються та функціонують механізми захисту національних меншин. Документи Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи та ОБСЄ містять узгоджені політичні критерії для національних меншин та визначають основні міжнародні правові стандарти у цій сфері. За їхніми словами, в структурі прав національних меншин необхідно виділити загальні та спеціальні (спеціальні компенсаційні). Перша включає такі історично значущі права, як ідентичність (існування) та захист від загроз; повага до себе, розвиток та ідентифікація власної характеристики; батьківщина як невід'ємна частина етнічної ідентичності та розвитку; захист від геноциду та заслання; недопущення дискримінації; рівність перед законом; рівноправні можливості, включаючи безпе-

решкодне здійснення своїх прав та свобод без дискримінації; рівні можливості, гарантовані державою шляхом прийняття спеціальних заходів. Небезпека законодавчого вакууму в етнополітичній сфері створює умови для різних політичних спекуляцій на етнічній основі. Це не є загальним, а роз'єднує суспільство, і не тільки в політичній та ідеологічній сфері, а й за національною ознакою, що значно ускладнює процес консолідації єдиної політичної української нації, яка є ключем до успішного розвитку української держави в майбутньому. Кілька суджень про окремі категорії етнологічних визначень. Оскільки правові реалії сучасної України є такими, що використання міжнародних норм і стандартів для народів, які вважають себе корінними, не дозволяє, наприклад, при пам'яті вилучити корінні народи з тексту конституції, тому існує особливий правовий і регулятивний конфлікт із негативними політичними наслідками. Ми також повинні пам'ятати їх відносну сутність і масштаб виконання в конституціях, законах та інших нормативно-правових документах. Те саме стосується й повного обсягу та масштабів його застосування представниками певної меншини залежно від обставин і факторів, що характеризують цю меншість. Загалом можна стверджувати, що захист національних меншин у нашій країні відповідно до встановлених міжнародних стандартів переважно перебуває на досить високому рівні. Українська держава намагається продовжувати активне міжнародне співробітництво у сфері захисту прав національних меншин. Це веде до дійсно позитивних результатів, зокрема, сприяє гарантуванню міжетнічного миру та гармонії в українському суспільстві. Хочеться сказати, що у публічній адміністрації є багато складних справ, які продиктовані різними обставинами. Таким чином, у момент виконання розпорядження Кабінету Міністрів України з урахуванням пропозицій і зауважень, які взяті з центральної виконавчої влади та провідних експертів із питань етнічної політики та етнічної соціології – проект «Європейської хартії про ратифікацію регіональних мов або мов меншин» [5] (1992 р.). Врешті-решт Президент України відхилив цей закон через його недосконалість. Ми розуміємо, що в статуті говорилося, що рішення вже ратифіковано Верховною Радою України, але Конституційний суд скасував його (1999), оскільки, на думку президента, її було прийнято із суттєвим порушенням Конституції України та Регламенту Верховної Ради України.

Неодноразово і досить справедливо зазначалося, що чинне законодавство України, сформоване в роки незалежності, загалом достатньо гарантує збереження самобутності та культурної самобутності національних меншин. Зміст відповідних українських законів про регулювання та управління етнополітичними процесами під-

тверджує той факт, що наша країна вже встановила досить широку базу з цих питань. Звичайно, поступовий розвиток міжетнічних відносин, зростаюча активність представників етнічних спільнот вимагають постійного вдосконалення формування правової бази та механізмів реалізації державної етнополітики. Водночас політично-правова база для управління етнопонаціональними процесами в Україні постійно вдосконалюється. Це було пов'язано з необхідністю забезпечити оптимальний баланс як інтересів титульної нації, так і окремих етнічних груп – представників етнічних меншин. З проголошенням незалежності України в 1991 році було залочатковано встановлення української нації як держави, як суб'єкта етнопонаціональної політики та її адміністративних функцій. Водночас під впливом загального етнічного відродження відбулася консолідація більшості національних меншин, що, крім саморозвитку, є також об'єктами етнополітики української держави, забезпечує належне управління поліетнічністю. Загалом чинне національне законодавство належним чином гарантує збереження ідентичності та етнічної ідентичності національних меншин. Проте глобальне зростання активності етнічних громад вимагає постійного вдосконалення цієї роботи. Тому Україна приєдналася до Рамкової конвенції про захист національних меншин від 1 травня 1998 року.

Світова спільнота зрозуміла, що асиміляція етнічних груп, зникнення їх культур, що містять безпрецедентні та небачені скарби, може призвести до розумової катастрофи людської цивілізації. Злиття кордонів різних держав, об'єднання їх грошових одиниць та глобалізація економічних проблем у сучасному світі, як вважають як гарячі прихильники, так і палкі супротивники, не повинні тягнути за собою злиття мов культур і народів. Для досягнення більшої єдності між народами, захисту та реалізації їх принципів та ідеалів, що становлять спільну спадщину, держави-члени Ради Європи та інших держав підписали в Страсбурзі в 1995 році «Рамкову конвенцію про захист національних меншин. Одним із засобів досягнення цієї мети є збереження та розвиток прав людини та основних свобод» [4]. У тексті Конвенції говориться, що «плюралістичне та справді демократичне суспільство має не лише поважати етнічну, культурну, мовну та релігійну ідентичність будь-якої особи, яка належить до національної меншини, а також створювати належні умови для ідентифікації, збереження та розвитку цієї ідентичності, створити атмосферу толерантності та діалогу, необхідну для того, щоб культурне розмаїття стало джерелом, а агентом є не розкол, а збагачення будь-якого суспільства» [4]. Стаття 5 Конвенції зобов'язує тих, хто приєднується до неї, «створити умови, необхідні для осіб, що нале-

жать до національних меншин, для збереження та розвитку своєї культури, для збереження основних елементів їх ідентичності, зокрема релігії, мови, традицій та культурної спадщини» [4].

Указ Президента України «Про заходи щодо реалізації державної політики у сфері міжетнічних відносин, релігій і церков» [2] став одним із яскравих проявів уваги до проблем національних меншин. У ньому наголошується на «необхідності розроблення державної програми зміцнення міжнаціонального миру і згоди в Україні, запобігання міжетнічних і міжконфесійних конфліктів, зокрема, прогнозування конкретних заходів із просування міжетнічних ідей про згоду, терпимість між представниками етнічних груп і визнання, підтримка національних культурних традицій» [9].

У культурному та мистецькому житті національних меншин країна постійно розвивається, шукає вирішення проблем освіти, відпочинку, відродження національних традицій. Інші заходи вживаються для забезпечення соціальних, культурних, економічних, політичних прав і свобод, розвитку національної самосвідомості і вираження етнічних груп в Україні.

Нині в Україні створено та активно функціонує понад 1000 національно-культурних товариств. Найбільш численні з них: російське, єврейське, польське, угорське, грецьке, болгарське. В межах управління соціально-культурними заходами в галузі розвитку та діяльності національних меншин можна виділити феномен проекту як взаємопов'язану систему цілей, створених на основі аналізу ситуацій, завдань і способів досягнення результатів. Тобто соціокультурне проектування діє в цьому разі як добре продумана послідовність дій, забезпечується в регуляторному, економічному та кадровому плані і приводить до досягнення заздалегідь поставленої мети шляхом зміни ситуації і створення умов, що сприяють вирішенню протиріч та труднощів особистого розвитку; оптимізації соціально-культурного та соціально-психологічного середовища проживання людини.

Проектування в межах сфери культурної діяльності національних меншин є модернізованим процесом, який здійснюється в традиційному контексті діяльності. Зона розвитку соціокультурного проектування в галузі діяльності національних меншин лежить у прикордонних зонах різних сфер діяльності.

Нині в країні послідовно розбудовується культурно-мистецьке життя національних меншин, постійно ведуться пошуки вирішення їх питань та проблем у різних сферах: освіті, культурі, дозвіллі; діяльність спрямована на відродження національних традицій. Реалізується низка заходів, які спрямовані на забезпечення соціальних, культурних, економічних та політичних прав і свобод і є гаран-

тією розвитку свідомості на національному рівні та самопрояву етносів України.

Визнання поліетнічності та політ культурності в українському суспільстві становить ключовий принцип у цьому середовищі. Різноманітність суспільства, що проявляється в культурі, релігії, мовленні, має зазнати визнання чинника, який забезпечує духовне багатство суспільства.

Водночас, виходячи з факту мультикультурного суспільства, необхідно визнати, що для нормального, мирного життя необхідно дотримуватися додаткових принципів. Їх суть полягає в такому:

– громадянське об'єднання;

– послідовна політика, спрямована на інтеграцію країни в етнічні, регіональні, конфесійні плани; створення «кліматичної толерантності» та міжкультурного діалогу. Ці принципи слугуватимуть забезпеченню того, щоб кожна етнічна група зберегла свою культуру, мову та традиції, одночасно сприяючи інтеграції суспільства, формуванню єдності цивільної нації. Це має сприяти Концепції розвитку культур національних меншин України. У цьому документі визначено основні напрями розвитку культури національних меншин в Україні.

Духовні, культурні та освітні потреби національних меншин є важливими чинниками формування культури народів України. Вони значною мірою визначають інтенсивність процесів інтеграції національних меншин у державне, суспільно-політичне та культурне життя на принципах патріотизму, вільного етнокультурного розвитку. Ці принципи ґрунтуються на концепції розвитку культур національних меншин в Україні. Визнаючи пріоритетність вільного розвитку духовної сфери серед найважливіших принципів національної політики, слід враховувати, що саме високий рівень освіти, культури суспільства може забезпечити мир та гармонію, а також запобігати проявам національного екстремізму та міжетнічним конфліктам.

Закони «Про національні меншини в Україні», «Про освіту», «Основи законодавства про культуру» гарантують громадянам незалежно від їхньої національності рівні економічні, політичні, культурні та соціальні права та свободи, підтримують розвиток національної самосвідомості та самовираження. Держава надає етносам, які становлять свій народ, свободу творчості, культурний та художній розвиток, реалізацію прав на доступ до культурних цінностей, гарантує соціальний захист працівників культури, створює умови для розвитку культур усіх етнічних спільнот України.

Пріоритетними напрямками реалізації державної політики у цій сфері мають стати відродження звичаїв та традицій національних меншин України, всебічний розвиток їх аматорського та професійного мистецтва, створення умов для навчання творчої інтелігенції та збереження й охорона

пам'яток культури, здійснення фундаментальних досліджень у галузі теорії та історії культур етнічних груп України.

Проблеми культурно-освітнього життя національних громад повинні бути вирішені насамперед у межах національних всеукраїнських державних програм розвитку культури та освіти з урахуванням національної ідентичності та ментальності. Для реалізації цих програм необхідно максимально використовувати державно-громадську систему організації культурно-освітнього життя в Україні, яка вже склалася.

Основною умовою соціокультурної роботи з національними меншинами є знання того, що вони є, як вони виникають і якими є характеристики національних меншин України порівняно з національними меншинами інших держав.

Значне посилення роботи товариств сприяло створенню низки нових художніх самодіяльних колективів, проведенню як національних, так і багатонаціональних культурних заходів, етнокультурних конференцій, фестивалів дитячої та молодіжної творчості тощо. Державні музеї України створюють експозиції, які охоплюють історію культури, життя та традицій національних меншин.

Для активізації діяльності національних меншин на рівні державних установ необхідно виконати такі завдання:

1. Представити тлумачення понять «національна меншина», «українська нація», «корінні народи», «титульний етнос» на законодавчому рівні (поняття національних меншин та корінних народів, передбачені Конституцією України, статті 11, 92, 119).

2. Визначити статус об'єднань, громадських організацій, асоціацій національних меншин, порядок їх створення та види діяльності.

3. Покращити антидискримінаційне законодавство, в тому числі внести зміни до Кримінального кодексу України з метою уточнення кваліфікації злочину.

4. Провести всеукраїнську інформаційну акцію із залученням представників національних меншин з усіх регіонів України, на меті якої буде висвітлення та поширення ефективного досвіду партнерства: регіональна національна меншина – іноземна держава (етнічна батьківщина).

Вирішення цих значущих проблем має позитивно вплинути на подальший розвиток культур усіх народів України, які є невід'ємною частиною культури всього українського багатонаціонального народу. Реалізація заходів щодо об'єднання націй навколо головної держави, на території якої вони живуть та здійснюють свою діяльність, є гострим обов'язком перед діяльністю в соціокультурній сфері.

Трансформаційні процеси, що відбувалися в українському суспільстві за роки незалежності (зокрема, перехід до ринкової економіки) різко

проявилися в соціокультурній сфері. Необхідно запровадити цільову національно-культурну програму розвитку культури національних меншин з урахуванням основних об'єктів причин і проблем у галузі.

Основним завданням програми повинна бути економічна, правова та організаційна підтримка реалізації стратегічних цілей державної політики у сфері культури, зокрема культури національних меншин в Україні, а саме:

- забезпечення широкого доступу до культурних цінностей шляхом збереження та розвитку наявних закладів культури, доступності їх послуг, зміцнення матеріально-технічної бази, а також широкого використання нових інформаційних технологій у галузі культур меншин;

- популяризація та поширення високоякісного та різноманітного вітчизняного культурно-мистецького продукту серед широких верств суспільства, формування позитивного іміджу культури національних меншин в Україні та за її межами;

- збереження культурної спадщини (матеріальної та нематеріальної) національних меншин, розвиток музейної справи, сприяння поверненню культурних цінностей України;

- зміцнення та різноманітність державної підтримки сучасної художньої творчості, зокрема концертно-екскурсійної та виставкової діяльності представників корінних народів, створення культурних програм для радіо та телебачення, культурно-освітніх ресурсів в Інтернеті;

- державна підтримка культурних журналів, забезпечення поповнення бібліотечних збірок художніми, науково-популярними виданнями на мовах національних меншин України в місцях компактного проживання, розширення використання новітніх інформаційних технологій у бібліотечних та музейних справах;

- підтримка розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної ідентичності всіх корінних народів та національних меншин України;

- здійснення державної мовної політики, зокрема, запровадження вивчення мов корінних народів у різних сферах соціокультурного життя;

- забезпечення міжетнічного та міжконфесійного діалогу та гармонії.

Завдяки правильно поставленій меті та її реалізації на державному рівні буде забезпечене ефективне формування цілісної культури та відтворення національної ідентичності громадян України, перетворення її в співавтора світової культури.

Оптимальним варіантом державної стратегії розвитку культури національних меншин є стратегія, яка об'єднає позитивні елементи варіантів застосування.

- подолання відчуження значної частини громадян від культурних досягнень шляхом ство-

рення єдиної мережі закладів культури та забезпечення їх доступності;

- поєднання потужної бюджетної підтримки культури національних меншин (спрямованих на розвиток інституцій, оновлення їх матеріально-технічної бази), стимулювання благодійності;

- поєднання заходів щодо посилення соціального захисту працівників культури, які є представниками меншин, зі впровадженням сучасного менеджменту в культурно-мистецьких установах;

- поєднання реформи системи органів управління культурою зі впровадженням нових конкурентоздатних та прозорих механізмів фінансування культурних проектів національних меншин.

Реалізація цієї програми очікується в кількох основних сферах, а саме:

- у напрямі забезпечення широкого доступу до культурних цінностей;

- у напрямі популяризації та поширення якісного та різноманітного вітчизняного культурно-мистецького продукту;

- у напрямі збереження культурної спадщини;
- у напрямі зміцнення та різноманітності підтримки сучасного мистецького творіння;

- у напрямі підтримки розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної ідентичності всіх корінних народів та національних меншин України, здійснення державної мовної політики, забезпечення міжетнічного діалогу, згоди;

- створення платформи для взаємодії бізнесу та культури у розвитку національних меншин в Україні.

У напрямі забезпечення широкого доступу до культурних цінностей у сфері розвитку національних меншин в Україні є такі основні завдання:

- заходи, спрямовані на збереження та розвиток базової мережі закладів культури для розвитку культури національних меншин у регіонах України, особливо в малих містах та селах;

- заходи щодо вдосконалення системи оплати праці в установах культури;

- розроблення системи підготовки та перепідготовки кадрів для закладів культури;

- розроблення механізмів взаємодії органів виконавчої влади у сфері культури з місцевих громад, структур громадянського суспільства з питань розвитку національних меншин в Україні;

- запровадження конкурсних грантів для підтримки соціально-культурних проектів у сфері розвитку національних меншин в Україні;

- підтримка створення та видання енциклопедичної, довідкової, наукової, популярної та сценарної літератури для закладів культури на мовах національних меншин України;

- підтримка масової позашкільної освіти;

- відродження кінематографічної мережі у всіх регіонах України, її технологічна модернізація, заснування кіно-медіацентрів.

У напрямі популяризації та поширення якісного та різноманітного вітчизняного культурно-мистецького продукту необхідно виконати такі основні завдання:

- створення сприятливої правової бази для інвестицій, патронату та благодійної підтримки представників національних меншин та корінних народів України;

- проведення культурних заходів в Україні та за кордоном (фестивалі, мистецькі конкурси, виставки, концертні програми, телерадіопрограми, конференції тощо), що популяризують культуру національних меншин та формують імідж української культури в країні та в світі;

- забезпечення присутності фільмів за участю представників національних меншин у театрах, національної музики в ефірі шляхом підтримки мистецтва;

- забезпечення розповсюдження фільмів із дубляжем на мовах національних меншин;

- забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності авторів та виконавців, представників національних меншин;

- підтримка виробництва та розповсюдження компакт-дисків із творами національної академічної, народної музики, провідних виконавців та творчих колективів національних меншин України;

- підтримка створення якісних та різноманітних культурних програм для радіо та телебачення, культурних та освітніх ресурсів для інтернету за участі представників національних меншин України.

У напрямі збереження культурної спадщини передбачені такі завдання:

- діяльність, спрямована на розвиток національних історико-культурних заповідників, музеїв та музейних комплексів, ремонт та реставрацію пам'яток;

- заходи щодо розвитку мережі музеїв національних меншин, їх технічної модернізації, поповнення музейних фондів, впровадження новітніх інформаційних технологій у діяльність музейних заходів;

- забезпечення охорони, збереження, відродження та поширення досягнень традиційної культури, створення репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини національних меншин України.

У напрямі зміцнення та різноманітності підтримки сучасної художньої творчості пропонується здійснити такі завдання, як:

- забезпечення розвитку провідних мистецьких організацій та колективів національних меншин в Україні;

- забезпечення та активізація національних шкіл;

- розширення підтримки виїзної діяльності виконавців та колективів національних меншин України;

- посилення підтримки виставкової діяльності, сприяння мистецтву національних меншин в Україні;

- забезпечення поповнення репертуару театрів новими постановками та творами сучасних драматургів та композиторів, представників національних меншин України;

- широке застосування конкурентних грантових механізмів підтримки художніх проєктів національних меншин в Україні;

- підтримка творчої молоді – представників національних меншин України, у створенні нових творів, концертних програм, театральних вистав тощо.

У напрямі підтримки розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної ідентичності всіх корінних народів та національних меншин України очікуються такі завдання:

- заходи щодо запровадження ефективної державної мовної політики, підтримки мов національних меншин у соціокультурній сфері;

- заходи щодо підтримки мов та національних меншин України;

- підтримка періодичних видань та книговидавання на мовах національних меншин;

- підтримка наукових досліджень мов та різних етнічних груп України;

- діяльність, спрямована на забезпечення міжрелігійної та міжетнічної толерантності, діалогу згоди в суспільстві.

Соціально-культурний ефект програми полягатиме в більшому задоволенні потреб громадян України, а саме представників національних меншин, повному забезпеченні їхніх прав, значно поліпшить дозвілля та забезпечить соціальну та культурну безпеку.

Висновки з проведеного дослідження. На сучасному етапі розглядання та узгодження законодавства України, що регулює державну етнонаціональну політику, з метою подолання низки конфліктів, що виявляються як у положеннях окремих законів, так і в параметрах всієї системи, слід розглядати як невідкладні завдання. Необхідно терміново подолати таку суперечливу ситуацію, коли на державному рівні запроваджено весь комплекс захисту прав національних меншин, але натепер немає достатніх механізмів їх практичного здійснення. До цього ще треба працювати вченим, у тому числі етнологам та політикам – державним лідерам. Незважаючи на законопроекти, прийняті в незалежній Україні, ця галузь досить нерозвинена.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Конституція України. Офіційне видання / Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1995 року. К., 1998. 3–6 с.

2. Декларація прав національностей України // Право України. 1992. № 1. С. 5.
3. Закон України «Про біженців» від 24 грудня 1993 р. № 3319-XII // Вісник Верховної Ради України. 1991. № 16. С. 295.
4. Рамочная Конвенция о защите национальных меньшинств // Вест. МГУ. Серия 11. Право. 1996. № 6. 86–97 с.
5. Закон України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин» від 24 грудня 1999 р. № 1350-XIV // Вісник Верховної Ради України. 2000. № 3. 24 с.
6. Указ Президента України «Про порядок розгляду питань, пов'язаних із громадянством України» від 31 березня 1992 р. № 196 // 36. Указів Президента. 1991. № 1. С. 237.
7. Указ Президента України «Про фонд розвитку культур національних меншин України» від 29 квітня 1992 р. № 279 // 36. Указів Президента. 1992. № 2. 115 с.

REFERENCES:

1. The Constitution of Ukraine. Official edition. (1998). Kyiv, 3–6 с.
2. The Declaration of the Rights of Nationalities of Ukraine (1992). Kyiv: Law of Ukraine, 5 p.
3. The Law of Ukraine "On Refugees" (1991). Kyiv: Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine, S. 295.
4. Framework Convention for the Protection of National Minorities (1996). Moscow: MSU. Series 11. Right, 86–97 pp.
5. Law of Ukraine "On ratification of the European Charter for Regional or Minority Languages" (2000). Kyiv: Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine, p. 24.
6. Decree of the President of Ukraine "On the Procedure for Consideration of Issues Related to the Citizenship of Ukraine" (1991). Kyiv: Collection of Presidential Decrees, p. 237.
7. Decree of the President of Ukraine of April 29, 1992 "On the Fund for the Development of Cultures of National Minorities of Ukraine" (1992). Kyiv: Collection of Presidential Decrees, 115 p.

Bukatseli A.V.

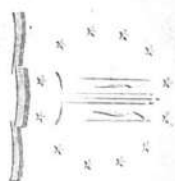
Instructor of Department of Show Business
Kiev National University of Culture and Arts

ETHNOPOLITICS AS THE ENGINEERING DEVELOPMENT AND ACTIVITY DEVELOPMENT NATIONAL MINORITIES OF UKRAINE

Since independence, Ukraine has sought to create conditions for equal development and active participation in the socio-economic, political, spiritual and cultural spheres of the population to the population representing the country's multinational status and together with Ukrainians form a single ethnic structure of society. Since independence, Ukraine has sought to create conditions for equal development and active participation in the socio-economic, political, spiritual and cultural life of the country's population, representing the multinational status of the country and, together with Ukrainians, constitute a single ethnic structure of society.

Of course, however, the relevant provisions of the Constitution of Ukraine play a key role in the legal protection of state ethno-policy and, consequently, in the regulation of ethnic relations. Taking into account that our basic law was adopted at the fifth year of independence in 1996 when the ethnopolitical block of the legal basis of Ukraine is already involved in the legislative sphere, at least briefly analyze some of the provisions of the Constitution. So let's start with his preamble, which states that the Ukrainian state structure is based not only on the right of the Ukrainian people to self-determination, but also on "the citizens of all peoples of Ukraine.» This definition accurately reflects the main content of the Ukrainian polyethnic population and allows us to comment on this primarily as a political term, as well as scientific and ethnic. This showed that Ukraine declared its readiness to form a political nation as a society based on the state of the state, which gave its name to the state and historically lives in other ethnic communities in its territory. In defining the Ukrainian people as a sovereign state and defining a single source of Ukraine, the Constitution simultaneously pointed to the structural elements of our society – the Ukrainian nation, the national minorities and indigenous peoples. Historical experience of creation of the newest Ukrainian state convincingly confirms the decisive role of the regulatory and regulatory function of the state in the field of ethno-national policy. The central connection here is the creation of a complex of political and legal norms and institutions for the full life of ethnic communities.

Since the legal realities of modern Ukraine are such that the use of international norms and standards for peoples does not allow those who consider themselves to be indigenous, there is a special legal and regulatory conflict with negative political consequences, for example, in the memory of removing indigenous peoples from the text of the constitution. We must also remember their relative nature and scale of implementation in the constitutions, laws and other normative and legal documents. The same applies to the full scope and extent of its use by representatives of a particular minority, depending on the circumstances and factors that characterize this minority. In general, it can be argued that the protection of national minorities in our country, in accordance with established international standards, is mostly at a rather high level. The Ukrainian state is trying to continue active international cooperation in the field of protection and protection of the rights of national minorities. This leads to really positive results, in particular, it promotes the guarantee of interethnic peace and harmony in Ukrainian society. I would like to say that there are many complex cases in public administration that are dictated by different circumstances.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ

Науковий напрям: «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Кафедра шоу-бізнесу

**КРЕАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ,
ПІДПРИЄМНИЦТВО І МЕНЕДЖМЕНТ
В ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ
СФЕРИ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Збірник доповідей

II Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Київ, 16–17 жовтня 2018 р.)

Київ 2018

УДК 316.7:005.342"20"
К 315

Креативні технології, підприємництво і менеджмент в організації соціокультурної сфери ХХІ століття. Збірник доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 16–17 жовтня 2018 р.). Наук. ред. Я. М. Мартинишин. Київ : КНУКІМ, 2018. 164 с.

Організаційний комітет

Я. М. Мартинишин, д. е. н., проф., акад. МКА, наук. керів, напрямку «Менеджмент СКД» НДІ КНУКІМ, голова оргкомітету;
О. С. Хлестун, к. мист., доц., зав. каф. шоу-бізнесу, заст. голови оргкомітету; *Є. Я. Коваленко*, к. е. н., доц.; *А. І. Грушина*, к. е. н.;
О. М. Тадия, ст. викл., відп. секретар; *О. П. Крука*, викл.

Збірник містить доповіді учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Креативні технології, підприємництво і менеджмент в організації соціокультурної сфери ХХІ століття» (м. Київ, 16–17 жовтня 2018 р.), який був організований відділенням менеджменту соціокультурної діяльності НЦП та кафедрою шоу-бізнесу Київського національного університету культури і мистецтва у рамках серії регулярних наукових заходів «Менеджмент соціокультурної сфери в умовах глобалізаційних змін».

У статтях збірника містяться комплексний аналіз трансформаційних процесів соціокультурної сфери в Україні та світі, й креативні технології, підприємництво і менеджмент в її сучасній організації в умовах глобалізації світоустрою.

© Київський національний університет
культури і мистецтва, 2018

ЗМІСТ

Перелімова	5
<i>Розділ 1</i>	
Актуальні питання теорії підприємництва і менеджменту соціокультурної діяльності	7
<i>Мартинишин Я. М., Хлестун О. С.</i> Рухйна сила ідей в управлінні життєдіяльністю суспільства	7
<i>Коваленко Є. Я.</i> Парадигма «іншого» в культурі та мистецтві менеджменту	20
<i>Лобарєв В. В.</i> Крос-культурні комунікації менеджерів соціокультурної діяльності	27
<i>Бриль М. М.</i> До питання ефективності вибору професії менеджера соціокультурної діяльності на майбутньому ринку праці	31
<i>Грушина А. І.</i> Модельовання вибору підприємством стратегії управління фінансовими ресурсами	41
<i>Пархоменко І. І.</i> Сучасна концепція sustainable event management: поняття та зміст	48
<i>Букачелі А. В.</i> Зоннічні джерела фінансування творчих стартапів	57
<i>Крука О. П.</i> Вент-менеджмент як напрямок діяльності підприємств	65
<i>Розозинська Н. В.</i> Особливості PR-діяльності підприємств індустрії моди	69
<i>Міцак І. І.</i> Формування маркетингових інформаційних систем	76
<i>Мороз Ю. В.</i> Брендінг як засіб політики просування у шоу-бізнесі	81
<i>Яковенко К. Є.</i> Діперство і мистецтво управління в індустрії моди	85

Література

1. Тросби Д. Экономика и культура. Пер. с англ. Москва : Изд. дом Высшей школы экономики, 2013. 256 с.
2. Jones M. Sustainable Event Management. London and New York, 2018. 840 p.
3. 100 Event Statistics by Event MB Team (2018 edition). URL : <https://www.eventmanagerblog.com/event-statistics> (дата звернення : 29.09.2018).
4. Examples of more Sustainable Events. URL : <https://www.eventbrite.co.uk/blog/make-an-event-more-environmentally-sustainable-ds00> (дата звернення : 29.09.2018).
5. Faoro K. Go green: How to jump on Sustainable Event Trend. URL : <https://helloendless.com/sustainable-event-trend> (дата звернення : 29.09.2018).
6. ISO 26000 and SDGs. URL : https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/iso_26000_and_sdgs.pdf (дата звернення : 29.09.2018).
7. Sustainable Events with ISO 20121. URL : https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/sustainable_events_iso_2012.pdf (дата звернення : 29.09.2018).
8. The UN Sustainable Development Goals. URL : <https://sustainabledevelopment.un.org/sdgs> (дата звернення : 29.09.2018).
9. The Ten Principles - United Nations Global Compact. URL : <https://www.unglobalcompact.org/system/attachments/29351/original/SOP%20English.pdf?1376981331> (дата звернення : 29.09.2018).
10. United Nations Conference on Environment & Development Rio de Janeiro, Brazil, 3 to 14 June 1992 AGENDA 21. URL : <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf> (дата звернення : 29.09.2018).

УДК 336.7.021.2

БУКАЦЕЛІ Анастасія Валеріївна,

викладач,
Київський національний університет культури і мистецтва

ЗОВНІШНІ ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТВОРЧИХ СТАРТАПІВ

У доповіді висвітлені актуальні питання визначення напрямків залучення коштів із джерел зовнішнього фінансування творчих стартапів та їх застосування у креативному підприємстві. Окреслено резерви підвищення рівня підприємницької діяльності в соціокультурному просторі завдяки впровадженню та реалізації творчих стартапів у економіці та культурі.

Ключові слова: кредитивна економіка, творчі стартапи, фінансування, кошти, підприємництво.

В умовах розвитку сучасної економіки й викремленні її в окремі види, одним з яких є креативна економіка або, як ще прийнято вживати «сучасна економіка» або «економіка творчості», що тісно пов'язані із застосуванням креативних індустрій. Бізнес творчості в XXI ст. – це модно, незалежно та індивідуально. У багатьох країнах світу за останні роки стрімко набуло свого значення та виокремилось в окремий тип креативного підприємництва поняття «стартап», так званий малий бізнес, який знайшов своє значення в технічній, інформаційній, IT сферах. Особливого значення стартапи набувають і в креативному секторі соціокультурної сфери. У даній статті розглянуто особливості появи феномену творчих стартапів та їх значення в економіці держави. Також розглянуто процес формування та запущу творчих стартапів, особливо важливої складової – різновидів джерел і способів зовнішнього фінансування.

що сприятимуть розвитку, покращенню та удосконаленню сучасних бізнес-моделей в підприємництві й економіці соціокультурного сектору.

Теоретичні засади дослідження з питань специфіки та різновидів джерел фінансування були відображені в роботах таких відомих науковців, як Е. Нікобахт, І. Бланк, О. Бандурка, І. Зятківський, О. Терещенко, О. Філімоненко та ін.

В умовах світової глобалізації, синтєзу діяльності та зросту творчого потенціалу суспільства, що призводить до стрімкої зміни економічної ситуації в країнах, вивчення опублікованих праць і практики підприємницької діяльності свідчать про недостатнє висвітлення принципово важливих питань, пов'язаних з формуванням ефективної політики джерел фінансування з урахуванням специфіки підприємств соціокультурної сфери. Дотепер залишаються недостатньо розробленими критерії та система показників оцінки ефективності при виборі джерел фінансування творчих стартапів, а також питання з визначенням оптимальної структури джерел фінансування цих підприємств.

Підприємництво і стартапи сьогодні на слуху. Про них пишуть, говорять, їх обговорюють. Розвиток свого бізнесу – це якийсь тренд, якому потрібно слідувати. Тим не менш, це виходить далеко не у всіх.

У сучасних умовах економічного розвитку можна спостерігати велику кількість запусків нових проєктів, що пов'язано з розробкою технічних засобів для створення подібних проєктів для більш широкого спектру, ніж лише для спеціалістів. Креативна економіка розвивається, отже, кожен, хто має на меті впровадити свій бізнес у будь-якому напрямку і галузі має всі шанси на успіх. Необхідно враховувати лише кілька факторів, які впливають на успіх малого підприємства в соціокультурній сфері: знання, ба-жання, можливість та наполегливість. Для забезпечення ефективного функціонування підприємства необхідним в умовах глобалізації й перенасиченості ринку товарів є тех-

нології введення інноваційної думки, інновації та інноваційних процесів. Одним з прикладів інноваційних процесів є стартап. В останні кілька років подібне явище і вживаний термін є досить популярним і весь час обговорюваним. Однак, не завжди і не всі розуміють суть цього поняття і специфіку його фінансування, на відміну від інших типів бізнесу.

У загальному сенсі стартап – це будь-який молодий бізнес, і в англійській мові це слово давно використовується. Сьогодні в країнах слово «стартап» називають новими проєктами, які створюються з очікуванням їх швидкого зростання та високої, в результаті, капіталізації.

Стартапи призначені для вирішення проблем і проблем, які можуть бути вирішені з плинном часу за допомогою технічного прогресу. Або, як наголошував мачесто в створенні бізнес-стартапів *Айзек Біз Стюун* (засновник мережі Twitter) в своїх інтерв'ю: «Сучасні високотехнологічні проєкти повинні слугувати одній меті: сприяти користувачам будь-якої дії в повсякденному житті» [3, с. 19].

Прогрес технічного процесу не є завданням стартапів. Однак цілком можливо в рамках однієї невеликої команди створити унікальний програмний продукт, який надає його користувачам інноваційні послуги, і який може виявитися різко популярним і затребуваним в найближчому майбутньому. Так само, не критично складно створити і унікальний комбінацію «заліза» разом з забезпеченням його роботи програмним комплексом.

Згідно з визначенням, стартапом може бути лише створення продукту з його програмним або фізичним забезпеченням, поставленим на конвеєр виробництва. Врешті-решт, лише продукт, на відміну від сервісу, може бути відтворений багато разів, не збільшуючи штатний розклад пропорційно кількості продажів. Роздрібна торгівля в цьому вигляді також не може бути стартапом через складність її масштабування.